ТИНЧЛИК, МЕҲНАТ, МАЙ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 1 май 1969 йил, пайшанба ● № 103 (14.266). ● Баҳоси 2 тийин.

БАҲОР, БАХТ БАЙРАМИ

Бугун баҳор ва бахт байрами, жаҳон меҳнаткашларининг кураш ва бирдамлик куни —1 Май барча қитъалар узра кенг қанот ёймоқда. Инсониятнинг эзгу умид-орзуларини, дунёни коммунистик асосда янгилашга қаратилган муқаддас фикр ва туйғуларини ўзида мужассам этган улуғ кунни меҳнат аҳли катта қувонч билан нишонлайди.

Бепоён Ватанимиз халқлари 1 Майни Коммунистик ғоялар тантанаси, марксча-ленинча ҳақиқат намойиши, эркинликнинг истибдод, яхшиликнинг ёмонлик, хурликнинг қуллик устидан ғалабаси куни, тарихий тараққиётнинг муҳим бурилиш нуқтаси сифатида муборакбод этаркан, унинг халқаро зафарларини катта қониқиш билан кузатади.

Бу йилги Май ҳам улуғ мамлакатимизда эришилган ғалабалар кўриги бўлиб шаҳар ва қишлоқларимизда, одамларимизнинг илҳомбахш ижодий меҳнатида, ўсиш ва юксалишимиз рақамларида, еру фазодаги буюк ютуқларимизда, алвон байроғимиз шуълаларида жилоланиб турибди.

Совет Ўзбекистони ҳам Ватанимизнинг дўстона аҳил оиласида оламшумул муваффақиятларга эришди. Унинг баҳор нашидаси билан яшнаган бағрини кезган, хаёлан тасаввур қилган киши буюк ўзгаришлар манзарасини яққол кўради. Гигант саноат шаҳарларининг гуркираган нафаси, атласдай товланган водийлар, кўркам замонавий қишлоқлар жамолидан қалбингизга завқ тўлади. Олтинтопар азаматлар, газчи баҳодирлар, янги-янги машиналар ижодкорларининг меҳнатидан фахрланасиз. Пахтакор, чорвадор элнинг нашъунамосидан қувонасиз, барқ уриб гуллаётган маданият меваларидан баҳраманд бўласиз.

Халқимизнинг эркин, яратувчи меҳнати чўлларни гулзорга айлантирди, улкан каналлар ва денгизлар барпо қилди, ернинг мўъжиза хазиналарини очди. Аму ва Сир дарёлари ўртасидаги минг-минг гектарлаб пахтазорлар, уфқларга туташ ям-яшил яйловлар, шиғил ҳосил ваъда этаётган боғу роғлар, Ильич чироғидан мунаввар бўлган хонадонлар, саройлар, кошоналар ҳусни Сизни мафтун этади. Табиатни бу қадар ўзгартириб, ҳаётимизни бу қадар обод этган меҳнаткаш ижодкор, саҳий қалб инсоннинг ўзи-чи?!

Бизнинг нурли, шарафли давримизда тамомила янги, юксак эътиқодли, олий ниятли ватанпарвар инсон камол топди. Бу инсонни Совет даври, ленинча партия дунёга келтирди, улғайтирди. Жамиятимизнинг олтин фонди бўлган ажойиб кадрларимиз ҳозирги замоннинг мураккаб масалаларини кенг, атрофлича тушунувчи, фан ва техника сирларини чуқур эгаллаган сиёсий, иқтисодий, маданий ҳаётнинг муҳим соҳаларини моҳирлик билан бошқарувчи кишиларга айланди. Бу фазилатларнинг барчаси Совет даврида, ленинча партия раҳбарлигида шаклланди, такомиллашди.

Чинакам дўстлик, ленинча қардошлик, интернационализм ғояларига содиқ бўлган Совет Ўзбекистонининг меҳнат аҳли Иттифоқимиздаги барча халқлар билан елкама-елка бориб ана шундай зафарларни қўлга киритди. Бу дўстликнинг қудрати оғир, кулфатли кунларда айниқса яққол кўринди. Зилзиладан қаттиқ шикастланган Тошкентни зудлик билан қайта тиклаш, уни Ватанимизнинг энг чиройли шаҳарларидан бирига айлантириш вазифасини ана шу дўстлик қудрати амалга оширди. Қуёшга кўкрак бериб юксалган қават-қават баланд иморатлар, қасру саройлар, мактаблар ва шифохоналарнинг ҳар бири ана шу дўстлик шарафига ўрнатилган ҳайкалдай ярқираб турибди.

Совет халқи партиямиз XXIII съезди қарорларини ҳаётга татбиқ эта бориб, буюк устоз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги юбилейини меҳнат совғалари билан муносиб кутиб олишга ҳаракат қилиб, янги-янги марраларга қадам қўймоқда. Бу йил ҳам «оқ олтин»дан тоғдай буюк хирмон кўтариш, чорва моллар туёғини кўпайтириш, мўл-кўл дон маҳсулотлари етиштириш, янги ерлар очиш, улкан қурилишлар барпо этиш — Ўзбекистон партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг, бутун халқнинг асосий мақсадидир. Коммунистик фаровонлик бунёд этишга бел боғлаган қуёшли диёримиз меҳнаткашлари ана шундай юксак муддаолар билан яшамоқда.

Ҳозирги даврнинг мураккаб шароитларида бизнинг Коммунистик партиямиз марксизм-ленинизм байроғини янада баланд кўтариб, тарих тараққиётига салмоқли таъсир ўтказмоқда. Ғояларимиз нури, адолат ва ҳақиқат шуълалари оламга тобора кўпроқ ёйилиб, жаҳон халқларини капитал зўравонлиги устидан ғалаба қозонишга эрксиз халқларни истибдод занжирларини дадил парчалаб ташлашга ундамоқда. Бу улуғвор, тарихий ишда СССРнинг, социалистик лагернинг ибрат кучи, амалий намунаси бор салобати билан намоён бўлмоқда.

Бугун улуғ Иттифоқимизнинг барча катта-кичик шаҳарларида, район ва қишлоқларида 1 Май байрам намойиши бўлмоқда. Муқаддас пойтахт Москванинг Қизил Майдони — ҳамма ғалабаларимиз кўригининг энг улкан минбарига айланган. Халқимиз ўзининг қудрат ва камолини намойиш қилиб, улуғ Ленинга рапорт бериб ўтаётган бу дақиқалар бизнинг қалбларимизга абадий нақшланиб қолажак.

Ўзбекистон пойтахтининг байрам колонналари устида Ленин байроғи ҳилпираб турибди. Баҳор лолаларидек қизғин ёноқларда, бахт ва қувонч куйларида, ёшлик ва гўзаллик давраларида яшнаш ва яшнатиш фаслининг завқи-сафоси кезади. Ёлқинланган кўклам қуёши, кўм-кўк дов-дарахтлар, алвон шиорлар билан безанган пойтахтимиз азми-салобатида Май руҳи, байрам шукуҳи. Бу улуғ манзарани гранит кош устидан мамнун кузатаётган қадрдон Ильич чеҳрасига қувонч ва фахр табассуми ёйилгандай. Чунки бизнинг барча ютуқ ва ғалабаларимиз, ҳамма муваффақиятларимиз доҳий номи билан чамбарчас боғлангандир.

Совет халқи партия раҳбарлигида янги жамият барпо этиб, тинчлик ва социализм ишини, халқлар озодлиги ва мустақиллиги ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб, комил ишонч ва қатъият билан Ленин йўлидан бормоқда.

Биз Ленин байроғи остида социализм қурдик. Биз шу байроқ остида Социалистик Ватан озодлиги ва мустақиллигини қаттиқ жангларда ҳимоя қилдик! Биз Ленин байроғи остида коммунизмнинг янги ғалабалари сари олға бормоқдамиз!

◆

Яшасин 1 Май — меҳнаткашларнинг империализмга қарши, тинчлик, демократия ва социализм учун курашида халқаро бирдамлик куни!

◆

Ғафур ҒУЛОМ

ҲАММА ЕРДАН СЕН ГЎЗАЛ*)

Жаҳонда нима кўп — гўзал жойлар
кўп,
Товуснинг паридай ранго-ранг, сўлим.
Ушқириб оқувчи ажиб сойлар кўп,
Бир ёғи ўрмону бир ёқ учурум.

Талай ўлкаларни кездим дарбадар,
Елкада хуржину қўлимда таёқ.
Шундай заминлар бор, оддий қуми —
зар,
Бу ерда уч ҳосил бераркан тупроқ.

Писта, арғувон кўп афғон ерида,
Ножу арчаларга бурканган Ҳирот.
Бинафша дарахти ўру қирида,
Жўшқин ирмоқлари — бўй бермас
бўз от.

Ажиб манзарага эга Қарачи,
Денгиз соҳиллари кўз илғамас кенг.
Бирор тепаликка чиқиб қара-чи,
Ер, денгиз осмон туташ, теппа-тенг.

Деҳлида кирмаган кўчам қолмади,
Ажойиб, ғаройиб ҳар бир қадамда.
Тиззамда, кўзимда куч ҳам қолмади
Пайдарпай ҳайратлар чўлғаган дамда.

Аграда учратдим киши ақлининг
Такрор бўлмайдиган мўъжизасини,
Тожмаҳал ерида кўргандай бўлдим
Гўзал Андижоним андозасини.

Қаерда бўлмадим!
Нилнинг бўйида
Абул ҳавл** олдида ҳайронликда мот.
Беш минг йил намоён киши ўйида,
Эҳромлар, эҳромлар, баҳайбат,
ҳайҳот.

Румода муқаддас улуғ Петрнинг
Машҳур жомесини қилдим зиёрат.
Колизей майдони хотиралар-ла,
Спартак қалбларга берди ҳарорат.

Эйфель миноридан Парижни кўрдим,
Зеҳн сиғдиролмас эди ҳуснини.
Бир муддат Балқонда тентираб юрдим.
Қадамлаб ўлчадим эни-бўйини.

Ер ўғли эдим мен, шунинг учун ҳам
Бир пайт сайёҳликни қасд қилиб
олдим.
Кўра-кўра чарчаб, ҳафсалам совиб,
Ниҳоят, Ватанга қайтиб йўл олдим.

Ҳамма кўрганимдан яхлит хулоса:
Туққан Ватан экан — жаҳонда гўзал!
Ўз юртим ерида унган ҳар майса,
Бегона юртларнинг гулидан афзал.

Зумуррад ҳавонгни тўйганча ютдим,
Ажойиб Ватаним, жоним Фарғона,
Водил сувларида бетимни ювдим,
Эҳҳе, қанчалик кенг бизнинг замона!

1964 йил.

* Шу номли шеърнинг бир қисми. (Автор эскартиши).

** Қоҳира яқинидаги одам бошли, арслон танали ҳайкал — Сфинксни араблар шундай деб атайдилар.

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИ

ПОЙТАХТ САНОАТЧИЛАРИ ТУҲФАСИ

Беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажариш учун кураш мусобақасини авж олдираётган Тошкент шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари 1 Май байрамига катта туҳфа тайёрладилар. Кўпгина корхоналар бир неча кундан буён май ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар.

Шаҳардаги 3-тикувчилик фабрикаси чеварлари 22 апрелдан буён йилнинг бешинчи ойи ҳисобига маҳсулот тайёрлашяпти. Тўрт ой давомида планга қўшимча 2 миллион 472 минг сўмлик кийим-кечаклар ишлаб чиқарилди. Биринчи сортли маҳсулотлар тайёрлаш пландагига қараганда 2,4 процент кўпайди. Меҳнат унумдорлиги 2,6 процент ортди. З. Елуфимова А. Саидаҳмедова, В. Грачова ўртоқлар бошлиқ бригадалар ҳар сменада планга қўшимча маҳсулот тайёрламоқдалар. Тикувчилар тежамкорлик мусобақасида фаол қатнашиб, иқтисод қилинган материаллар ҳисобига 1900 дона кийим-кечак тайёрлаб чиқардилар.

Май олди мусобақасида шаҳар маҳаллий саноат бошқармасининг корхоналари ҳам ғолиб чиқдилар. Тўрт ойлик план икки кун олдин бажарилди. Ой охиригача пландан ташқари 500 минг сўмлик маҳсулот тайёрланади. 2-нон комбинати коллективи эса 20 апрелдан буён май ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Ғолибларнинг бу муваффақиятлари шаҳар меҳнаткашларининг баҳор байрамига муносиб туҳфаси ҳисобланади.

ХИМИКЛАРНИНГ МАЙ ОЛДИ ҒАЛАБАСИ

Чирчиқ электр химия комбинатининг коллективи май олди социалистик мусобақасида катта муваффақиятга эришди. Бу йил химиклар колхоз ва совхозларга пландан ташқари ўн эшелон минерал ўғит жўнатдилар. Байрам арафасида Москвадан қувончли хабар келди: бу илғор корхонага СССР Химия саноати министрлиги билан нефть ва химия саноати ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи бериладиган бўлди. Комбинат Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида сурункасига уч йилдан бери олдинги ўринларни эгаллаб келмоқда.

ҒОЛИБЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққан ва юқори кўрсаткичларга эришган корхоналарга СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғи ва биринчи даражали пул мукофотлари берилди. Ана шундай мукофотга Бухоро пахта тозалаш заводи коллективи сазовор бўлди. СССР Енгил саноати министрлиги ва тўқимачилик ҳамда енгил саноат ишчилари касаба союзи Марказий комитетининг кўчма Қизил байроғи ва биринчи даражали пул мукофотига эса яна Москва пахта тозалаш заводи коллективи муяссар бўлди.

Республика социалистик мусобақасида ғолиб чиққан «Ўзбекистон» пахта тозалаш заводи коллективида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва республика Касаба Союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи ва биринчи даражали пул мукофотини қолдиришга қарор қилинди.

Пахта тозалаш саноати министрлиги ва республика тўқимачилик ҳамда енгил саноат касаба союзларининг кўчма Қизил байроғи ва биринчи даражали пул мукофоти Ғиждувон ва Навоий пахта тозалаш заводи коллективларида қолдирилди.

Иккинчи даражали пул мукофотлари Қоракўл, Тўрткўл ва Андижон областидаги Ленинск пахта тозалаш заводи коллективларига берилди.

Ҳ. АҲМАДЖОНОВ.

РЕМОНТЧИЛАР ҒАЛАБАСИ

БАҲОР БАЙРАМИ АРАФАСИДА ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ НОМЛИ ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ-ВАГОН РЕМОНТ ЗАВОДИ КОЛЛЕКТИВИ КАТТА ЗАФАРГА ЭРИШДИ. ТОВАР МАҲСУЛОТИ РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИШ ТЎРТ ОЙЛИК ПЛАНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ АДО ЭТИЛДИ. АПРЕЛЬ ОЙИ ПЛАНИ 106,3 ПРОЦЕНТ БАЖАРИЛДИ. ЙИЛ БОШИДАН БУЁН ПЛАНДАГИГА ҚАРАГАНДА 60 МИНГ СЎМЛИК КЎП МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРИЛДИ.

НЕФТЧИЛАР СОВҒАСИ

«Ўзбекнефть» бирлашмасининг коллективи Биринчи Майга яхши совға тайёрлади: апрель ойи планидан ташқари 2580 тонна нефть қазиб чиқарилди. Байрам олди мусобақасида «Жарқўрғаннефть» бошқармаси пешқадамлик қилди. Бу бошқарманинг коллективи 1000 тоннадан ортиқ ёқилғи қазиб олди. «Полвонтош», «Жанубий Оламушук» конлари ва «Фарғонанефть» бошқармасининг ёқилғи чиқарувчилари ҳам дуруст меҳнат қилдилар.

Кон-қудуқларни пармаловчилар ҳам нефть чиқарувчилардан орқада қолишмади. Улар бир ой ичида пландан ташқари 3500 метр кон қудуқ қазиб, бу муваффақиятни байрамга туҳфа қилдилар. «Бухарабурнефть» трестининг пармаловчилари мусобақада ғолиб чиқдилар.

Тошкентда В. И. Ленин Марказий музейининг филиали биноси қурилмоқда. Сиз суратда кўриб турган Эсон Равшанов ва Ғойим Дўсматов ўртоқлар ана шу табаррук бино қурилишида жон куйдириб ишламоқдалар.
И. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

Андижон области. Ленин район суғориш системалари бошқармаси коллективи янги насос станциясини қуришга киришди. Бу станция ёрдамида 300 гектар ер суғорилади. Суратда: қувурлар ётқизиш пайти тасвирланган.
Р. АШУРОВ фотоси. (ЎзТАГ).

ТЎРТ КУН ОЛДИН

«Ўзбекистон» сунъий ва табиий чарм ишлаб чиқариш бирлашмаси корхоналарининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари 26 апрелдан буён май ойи ҳисобига маҳсулот тайёрлашмоқда. Тўрт ойлик планни тўрт кун олдин бажарган бирлашма коллективи байрамгача 300 минг квадрат метр пойафзалбоп ва галантерия буюмлари ишлаб чиқаришда қўлланиладиган маҳсулотлар тайёрлади.

Бирлашма корхоналари қаторига яна бир завод қўшилган эди. Сунъий чарм тайёрловчи янги корхона апрель ойининг ўзида 22 минг квадрат метрдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарди.

100 МИНГ СЎМЛИК ҚЎШИМЧА МЕБЕЛЬ

● Бугун бир қанча одамларнинг уйларини янги мебеллар безаб турибди. Уларнинг бир қисми байрам арафасида сотиб олинган бўлса, кўпчилиги йил давомида харид қилинган. Хонадонларимизнинг янги мебеллар билан безатилишига Ўзбекистон ССР мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармаси корхоналари коллективлари катта ҳисса қўшмоқдалар.

Май олди мусобақасида фаол қатнашган мебелчилар 29 апрелда маҳсулот реализация қилиш ва мебель ишлаб чиқариш бўйича тўрт ойлик планини ортиғи билан адо этдилар. Республика халқ хўжалиги байрамгача планга қўшимча равишда мебель саноати корхоналаридан 100 минг сўмлик маҳсулот олди

ЛЕНИН ОРДЕНЛИ КИШИЛАР

Ота ўғли

Пахтакорларнинг область анжумани давом этар эди. Илғорларга орден ва медаллар топширилмоқда. Истараси иссиққина бир йигит юқорига кўтарилди. Зални титратган қарсакдан ҳаяжони ошиб кетдими, ўтирганларнинг савлати босдими қишлоқ йигитларига хос ийманиб, секретарга яқинлашди. Кўксига Ленин ордени тақиб қўйилар экан, кўзлари ёнган ҳолда тўлқинланиб:

— Партия, ҳукуматимизга минг раҳмат. Ишончни албатта, оқлайман, — дея олди, холос.

Уни меҳнат, фақат сидқидилдан қилинган меҳнат шунчалик катта бахтга мушарраф қилди.

Назирабибининг умр йўлдошидан фақат шу йигит ёдгор бўлиб қолган эди. Кўзининг оқу қорасини ўзидан сал нари кетказишга кўзи қиймас эди. Шу боисдан у ўз тенгқурлари билан чўлга кетмоқчи эканлигини айтганида, ҳеч кўнмади. Кўз ёш қилиб туриб олди:

— Отанг солган уйни ҳувиллатиб-а... Сенга қишлоқда иш топилмай қолган бўлса, раисга ўзим бораман.

Қараса онаси шундай қилишдан ҳам тоймайди. Раисга айтса борми... Қайси раис она сўзига қулоқ осмайди. Хўп, хўп, бормаганим бўлсин, деб уни тинчлантирди. Орадан бир оз вақт ўтгач, ёш болалардай онасига яна эркаланди:

— Уруш бўлмаганида, балки отам... Ахир ўзингиз айтмас эдингизми, аҳдингда маҳкам тур, кўпчиликка нафинг тегадиган йигит бўл деб. Ўртоқларим олдида сўз бериб қўйганман. Кейин, нега энди уйимизни ҳувиллатиб қўяр эканмиз. Борадиган ерим йигирма чақирим, холос.

Минг қилса ҳам она-да! Мулоҳаза қилиб кўрди.

— Ҳа, майли. Олганинг олтин бўлсин, ўғлим. Чўлни қумсаб қопсан йўлинг очиқ бўлсин, — қўлларини юзига тортар экан, ўғлининг ёниб турган кўзларига тикилиб насиҳат қилди. — Чўл одамни алдайди, ўзингга хушёр бўл, дўстларинг билан бўл!

— Ҳамма айтганингизни қиламан, онажон.

Мана ўша чўл. Бир томонда қамишзор, бир томонда эса қум барханлари.

Рост гап, йигит атрофга назар ташлаб, юраги бир оз сесканди. «Аччиқ ичакдек чўзилиб кетган бу чўлни уйғотиш, унинг томирларига қон бериш, танасига жон киргизиш...» Бу фикр қанча тез келган бўлса, шунча тез чекинди. Инсон қўлидан келмайдиган иш борми! Бир вақтлар Катта Фарғона каналининг пастки қисмидаги ерлар ҳам бу ерлардан фарқ қилармиди? Мирзачўл-чи?

Ертўлада тонг оттирган йигит қамишзордан сувни чиқариш учун қазилаётган ариққа биринчи кетмон урди. Бўғзигача ботирилган кетмонлар ўрнидан оз вақт ўтмай сув сизиб чиқа бошлади. У борабора ариққа айланди, йўлида учраган хас-чўпларни агдар-тўнтар қилиб олдинга интилди. Буни кузатар экан йигитнинг хаёлидан бир фикр ўтди. «Биз ҳам шу сувдай тошқин ҳаётга бел боғлаганмиз. Йўлимизга ғов бўлмоқчи бўлган ҳамма тўсқинларни бузиб, суриб мақсадимизга, албатта етамиз».

Кечаги хаёл ҳақиқатга айланди. Кўздек яқин ҳамқишлоқлари билан бир сафда, саҳар мардондан туриб қош қорайгунча тер тўккан йигит кўзи олдида чўл қиёфаси ўзгариб бораверди. Ўша йили чўлда ташкил топган янги «Комсомол» хўжалиги бинойидек пахта ҳосили олди, районда шуҳрат таратди.

Шунданми, иккинчи-учинчи йилларга келиб колхозга Ўшдан тортиб то Тошкентгача бўлган турли жойлардан одамлар келишаверди. Янги хўжалик йилма-йил юксалаверди. Ҳа, Марказий Фарғона ерларида машъал бўлган бу хўжалик бултур пахта майдонини 930 гектарга кенгайтирди. Гектаридан эса салкам 26 центнердан ҳосил йиғиб олди. Даромад яхши бўлди.

Хўжалиқ китобининг юксалиш зарварақларига назар ташлар экансиз, унда ёшлигидан меҳнат билан юзма-юз келган Валижон Алиевнинг фахрланса арзийдиган ишларини кўрасиз. Дастлаб ўзини оддий кетмончиликда танитган бу йигит мана ўн йилдан бери йирик пахтачилик бригадасига бошчилик қилиб келмоқда. У қолоқ бригадани оёққа турғизиб, машъалга айлантирмоқда.

— Дастлабки йили у юборилган бригада энг қолоқ ҳисобланарди, — дейди Валижон билан бирга чўлга келган йигитлардан бири, колхоз бош бухгалтери Абдуманнобжон. — Мана, қаранг, — сўзида давом этар экан, ўша йилги бригадалар иш якунини олдимизга суради. Ҳосилдорлик аранг йигирма центнерга борган экан бу бригадада. Ернинг тилини билган кишигина унинг бағридаги хазиналарни топа олади. Бир йил ичида лоп этиб йигирма беш центнерчи бригадага айланди.

Яқинда Валижон ака билан учрашиб, ҳосилдорликни ошириш борасидаги тажрибасини сўзлаб беришини илтимос қилдик.

У биздан шундай савол кутмаган эди чоғи. Нур томиб турган юзларига табассум югурди, енгил йўталиб олди.

— Гапни нимадан бошласам экан, — рўпарасида ўтирган раис Рўзиматжонга ер остидан қараб олди. — Меҳнат билан-да! Киши ерни астойдил севса, уни яхши билади, унда ишлаш ҳам, ундаги ҳамма бойликларни топиш ҳам осон бўлади. Менгина эмас, ҳамма аъзоларимиз ҳам ерни фарзандларимиздай ардоқлаймиз. Ўғит, сув, ишловдан камситмаймиз. У эса айтганимизча тўкиб-соляпти, вассалом.

Бу — ҳақиқий деҳқоннинг лўнда жавоби. Ерни ардоқлаш, у билан «тиллаша» билиш — муваффақиятнинг калити эмасми! Ер бойликнинг отаси бўлса, меҳнат унинг онасидир.

Ўз касбига меҳр қўйган, эъзозлаган коммунист, шу колхознинг ветерани Валижон Алиев кўкрагида Ленин ва Меҳнат Қизил Байроқ орденларига ҳавас билан боқар эканмиз, юракдан фахрланардик.

Ш. ЗУҲРИДДИНОВ,
Олтиариқ райони.

ШОДИЁНАГА ШЕРИКМИЗ

О. СОДИҚОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти, СССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси.

Ҳар бир тантана вақтида завқли, сермазмун кунларни эслаш, эришилган ютуқларни сарҳисоб қилиш одат тусига кириб қолган. Бирдамлик ва Дўстлик байрами — 1 Май шодиёнаси ҳам республикамизнинг кўп сонли олимлари учун катта тантана ва ўзига хос синовдир.

Республикамизда олиб борилаётган илмий-тадқиқот ишларини Фанлар академияси бошқармоқда. Унинг илмий фаолияти Ўзбекистон экономикаси, фан ва маданиятини янада ривожлантиришга қаратилган. Математика, ядро физикаси, электротехника, ярим ўтказгичлар ҳисоблаш математикаси ва техникаси, механика, кимё, геология, биология, биохимия, биофизика, микробиология кибернетикага оид энг замонавий қатор илмий ишларни амалга ошириш билан бирга юқори малакали илмий-педагогик кадрлар тайёрлашга ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. Бинобарин, халқ хўжалигининг кун сайин ўсиб бораётган хилма-хил тармоқлари илмий-тадқиқот ишларини янада кучайтиришни, биринчи навбатда фаннинг янги соҳалари бўйича кўплаб қобилиятли мутахассисларни тарбиялаб етиштиришни тақозо этаётир. Шу сабабли ҳам академия системасидаги илм даргоҳларида ҳозир 775 аспирант таҳсил кўряпти. Шу жумладан, 200 га яқин аспирант фаннинг янги соҳалари — ярим ўтказгичлар физикаси, гелиотехника, цитология, радиобиология, биохимия, математик методларни иқтисодий изланишларда татбиқ қилиш каби қатор ихтисослар бўйича Москва, Ленинград, Киев, Новосибирск шаҳарларидаги илмий-тадқиқот институтларида шуғулланмоқда.

Республика ҳукуматининг кўрсатмасига биноан Олтинтопган қўрғошин-руҳ ва Чирчиқ электрохимия комбинатлари, «Ташсельмаш», «Ташкенткабель», «Таштекстильмаш» каби корхоналар қошида бир қатор инженер-техник ходимларга диссертация ёзиш ҳамда илмий материаллар тўплаш ва кандидатлик минимумларини топшириш юзасидан тайёргарлик кўриш мақсадида махсус консультация пунктлари ташкил қилинди.

Шуниси қувонарлики, ўтган йилнинг ўзида академияга қарашли илмий-тадқиқот институтларида 248 ёш олим кандидатлик ва 13 киши эса докторлик диссертациясини ёқлади. 1967—1968 йиллар мобайнида 33 олим Абу Райҳон Беруний номли республика Давлат мукофоти лауреати деган юксак унвонга сазовор бўлди.

Биз буюк доҳий В. И. Лениннинг қутлуғ юбилейини янги-янги кашфиёт ва ютуқларимиз билан муборакбод этишга шайланяпмиз. Ҳозирнинг ўзида кимёгарларимиз ўсимликлар ривожини таъминлайдиган бир нечта янги физиологик регуляторлар, гербицидлар топдилар, фойдали ер озуқасини яратдилар. Биологлар эса пахтанинг «Тошкент-1», «Тошкент-2» ва «Тошкент-3» янги навларини ижод қилдилар. Бу навлар вилтга чидамлилиги билан ажралиб туради. Машинасоз олимларимиз эса «зангори кема»ларни такомиллаштириб бораётирлар. Ядрочи физиклар биофизик ва генетиклар билан ҳамкорликда пахта ҳосилдорлигини ошириш ва унинг етилиши муддатини қисқартириш устида ишламоқдалар. Кибернетикларимиз геологлар, темир йўлчилар, кимёгарларга катта математик ҳисоблаш ишларида ёрдам кўрсатишмоқда. Ўсимлик алколоидларини ўрганиш борасида ҳам қувончли натижалар қўлга киритилаётир. Шу ўринда фахр билан айтиб ўтиш керакки, яна бир ўзбек олими Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди. Академик Қориниёзийдан сўнг бу катта шарафли ном атоқли кимёгар олим Собир Юнусовга ҳам берилди.

Фан чўққиларини дадил забт этиб бораётган олимларимиз бундан буён ҳам партия ва ҳукуматимиз, жонажон халқимизнинг юксак ишончини оқлайдилар, мамлакатимизда коммунизм қурилиши ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшаверадилар.

ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШЛАРИДА

МИНГ БИР КЕЧА-КУНДУЗ

Украина, мен сени шеър деб билардим. Нимики фақат мен, Тарас бобонинг ғазалларини ўқиган ҳар бир ўзбек йигит-қизи сени шеър деб англарди. Тараснинг ўтли мисралари қон-қонимизга, дил-дилимизга сингиб кетган. Ўша шеърни яна бир бор эслайлик:

Ўлсам, дўстлар, жасадим,
Украинага қўйилсин.
Қабрим у кенг даланинг
Қоқ ўртасида бўлсин.

Украина поэзиясининг бобокалони Тарас Шевченконинг шу мисралари биз гўдаклар қалбига ҳам Ватанга меҳр туйғуларини алангалатган бўлса ажабмас. Худди шундоқ. Шу ноёб асар туфайли, асарлар туфайли биз Украинани шеър деб, ғазал деб, достон деб тасаввур этдик. Ўзбек шеъриятининг чавандозлари ҳам ана шу туйғумизни парваришладилар. Хуллас, Украина деганда мусиқий мисралар хаёлга келаверарди.

Украина еллари! Сарин еллар!
Сочларимни ўпиб кетдингиз!
Чечакларни қучиб, кула-кула ўйнаб,
Ёқимли соз чалиб ўтдингиз. (Уйғун).

Ўзбек поэзияси бизга Украина латофати ва гўзаллигини кўрсатибгина қолмай, унинг қонли уруш давридаги фожиасини ҳам чизди. Биз буни оташнафас шоиримиз Ҳамид Олимжоннинг «Роксананинг кўз ёшлари» номли балладасидан ўқиб олдик. Роксананинг ёш гўдаги ҳалок бўлган. У бегона юртдаман, ўзбеклар она еридан болам жасадини кўмишга жой берармикан, деган ўйларга боради, кўчаларни саргардон кезади, бир дўст, бир мададкор, кўнглини кўтарувчи бир одам излайди. Мана, унинг қаршисида қадим Шарқ файласуфларидек доно ўзбек мўйсафиди турибди. Ўзбекистон сенинг ҳам она юртинг бўлиб қолди, Роксана, дейди қария. Уруш кўпга келган тўй. Бизнинг йигитларимиз ҳам сенинг юртингда. Украинада қон тўкишмоқда. Биз оға-инимиз... Шу тариқа ўзбеклар бегона юртда мусофир бўлиб турган Роксананинг ярасига малҳам бўладилар. Оғир дамда унинг кўнглини кўтарадилар.

Шундай қилиб, дўстлик ва биродарлигимиз акс этган ҳаётий бир гап поэзиямизга кириб келиб, катта бир ғояни тарғиб этдики, бу балладани ўзбек шеърхонларининг яна неча авлоди ҳаяжон билан ўқишига аминмиз.

Ҳа, 30-йилларнинг ўрталарида туғилган йигит-қизларимизнинг хаёлига Украина шеър бўлиб кирган эди. Биз даҳшатли уруш йилларида Тошкентда украин болаларини, ота-онасиз қолган гўдакларни, озғин, юпун болажонларни кўриб, Украина фақат шеър эмас, балки каттакон халқ, қудратли халқ, фожиага кўкрак кериб турган халқ эканлигини ҳам кўрдик. Ўшанда Украина деганимизда кўз ўнгимизга Шоаҳмад ака фарзандларидан бири бўлган украин боласи Миша Яценко келадиган бўлиб қолди. Меҳр-шафқатли Шоаҳмад ота ва Баҳри опа бошқа 14 кури-дийдаси қатори Миша Яценконинг ҳам бошини силаб улғайтирди. Ҳаётимиз ана шу сингари ибратли воқеаларга бой. Дўстлигимизнинг илдизлари чуқур. Дўстлигимизнинг нишоналарини ўзбек йигити Шевченко юртида тўккан қонда, Ўзбекистон саноатини тиклашга умрини бағишлаган украин мутахассисининг ишида, Тамарахонимнинг «Украина ва Ўзбекистон» қўшиғининг авжларида кўрамиз. Дўстлигимизнинг нишоналарини Украина бинокорларининг Тошкентда қурган уй-жойларида — Украина маҳалласида кўрамиз.

Тошкентда зилзила рўй берганда бошқа қардош республикалар қатори Украина бинокорлари ҳам ёрдамга отландилар. Пойтахтимизга биринчилар қатори Харьков қурувчилари етиб келишди. Уларни Тошкент вокзалида кутиб олувчилар орасида кўрганим бир воқеа ҳамон эсимда: Икки ўзбек қарияси: уларнинг ёнида сочи оппоқ оқарган, дока рўмол ўраган кампир ҳам бор эди. Украиналик бинокорларни хуш келибсиз болаларим, қадамингизга ҳасанот деб кутиб олишди. Кампир энтикибэнтикиб, дийдасидан тўхтовсиз қўйилиб келаётган ёшларни дастрўмоли билан артарди. Ким билади, кампир шу кезларда нималарни эслади экан?! Киев остонасида мардонавор жанг қилиб, ҳалок бўлган ўғлининг дийдори кўз ўнгидан ўтдимикан? Манави кўк дўппи кийган, соч-соқоли оппоқ кекса украин йигитига нималарни уқтиряпти? Қардош халқ бинокорларини, уйга кириб, бир пиёла чой ичиб кетинглар, деяптимикин?!

Дарвоқе, Украина бинокорлари деганимизда Тошкентда минг бир кеча-кундуз тиним билмай ишлаган азаматларни эслаймиз. Журналист хаёлига эса у ўзи кўрган-билган одамлар, азамат қурувчилар келади. Тошкентда Луганск қурилиш-монтаж поездининг бинокорлари ҳам ҳормай-толмай ишладилар. Минора кранининг бекаси Ирина Головачева Тошкент тупроғида ҳалол меҳнат қилиб, ҳамкасбларининг меҳр-муҳаббатини қозонди. Ирина Головачева билан танишиб, унинг ишларини ўрганганимда, улуғ рус ёзувчиси Антон Павлович Чеховнинг ҳикмати ёдимга бот-бот тушиб турарди: одамнинг ҳамма нарсаси, юз-кўзи ҳам, хулқ-атвори ҳам, қалби ҳам гўзал бўлиши керак. Ҳақиқатан ҳам Ирина ана шундай одамлардан. Головачева украин қизларининг гўзаллиги ва латофатини ўзида акс эттирган меҳнаткашдир. У минора кранини бошқараётганда назар солсангиз, ҳаракатлари шу қадар енгил, шу қадар табиийки, у ишини шу қадар берилиб, завқ билан қиладики, театр саҳнасида рақсга тушаётган балеринани эслатади.

...Украин дўстларимиз қурадиган иморатлар «Москва» колхози ерларига тушадиган бўлиб қолди. Колхозчи Аҳмад Шобаҳромовнинг томорқаси ҳам шу ерда экан. Украин бинокорларини қулупнайхўрликка чақирди. Қурувчилар ҳам танти халқ эмасми, шундан кейинги дам олиш кунида яна шу хонадонга келишиб, пиёз ўтаб беришди.

...Харьковлик Виктор Лобач Чилонзорда бинолар қуришда тер тўкиб ишлаган йигит. У фақат ўзи эмас, бригадасидаги ҳамма йигитлар ҳам кўркам уйлар қуришда куч-ғайратларини аямадилар. Виктор Лобач бригадаси тошкентлик қурувчи, СССР Олий Советининг депутати Холхўжа Баҳодиров бригадаси билан мусобақалашиб ишлади.

— Викторнинг ўзи ҳам, унинг йигитлари ҳам қўли гул бинокор, — дейди Холхўжа, — ишга чиппа ёпишади. Қурилишда ҳамма нарса саранжом-саришта, тартиб-интизомни айтмайсизми! Биз улардан кўп нарса ўргандик.

Хуллас, катта совет оиласида бўлгандек, унинг бир хўжайраси бўлган Холхўжа Баҳодиров ва Виктор Лобач сингари бинокорларнинг дўстлигида ҳам интернационализмнинг ҳаётбахш куч-қудратини кўрамиз.

...Украин дўстларимизнинг яна бир олий ҳимматн ёдимизга келяпти. Севастополлик она-бола Феодосия Геннадиевна ва унинг қизи Нина Анатольевна Максимовалар тишларида тишлаб юрган пулларига уй сотиб олиб, Тошкентга юборишди. Улар пойтахтимизга йўллаган қисқагина хатда қуйидаги сўзлар битилган эди: «Биз юбораётган ана шу уйни бошпанасиз қолган тошкентлик бир оилага беришингизни илтимос қиламиз». Бу уй кекса меҳнаткаш Азимхўжа Исломхўжаевга берилди. Унинг уч ўғли Ватан уруши жангларида ҳалок бўлган эди. Тошкентда ишлаётган ҳарбий қурувчилар Азимхўжа отага янги уй беришганини ва бу уйни монтаж қилиш лозимлигини эшитишганида:

— Уйни ўзимиз қуриб берамиз, дейишди. Биз ҳам отага ўғил бўлгимиз бор, — деб қолишди.

Уй битганида Азимхўжа ота аскарларнинг пешанасидан ўпар экан:

— Баракалла ўғилларим, умримга умр қўшдиларинг. Энди иш қилиб, уруш бўлмасин. Она ва келиннинг кўз ёши тўкилмасин, — деган эди.

Украиналик бинокорлар Тошкентга дастлаб келган кунлари қулаб кетай деб турган уй деворига «Тошкент мамлакатимизнинг кўркам шаҳарларидан бири бўлади» деб ёзиб қўйишган эди. Қардош қурувчилар Тошкентга ваъда қилган уйларини бекаму-кўст қуриб беришганидан хабардор бўлган, ана шу уйларда яшаётган тошкентликлар «раҳмат, умрбод унутмаймиз» демоқдалар.

Ҳа, раҳмат деса, ҳар қанча алқаса арзийди.

Украин бинокорлари азим пойтахтимизда 160 минг 300 квадрат метр уй-жой қурдилар. Бу 64 та кўп қаватли уй деганимиз бўлади. Бу тошкентликлардан 4350 та оила янги уйларга кўчиб кирди дегани бўлади. Бу болажонлар қувнашиб юрган 2 та боғча-ясли комбинати, кўплаб ошхоналар, «Украина» ва «Киев аёли» деб номланган кафелардир.

Тошкентлик А. Муҳиддинов, У. Ғиёсов, Г. Батарин оилалари Украина бинокорлари қурган ҳашаматли уйларга кўчиб киришди. Қардош қурувчилар Тошкент билан хайрлашаётганларида бу оилаларнинг одамлари сўзга чиқишиб:

— Қардошлар, дўстлар, сиз Ўзбекистон пойтахтида кўп савоб иш қилдингиз, орқангизда осмонўпар уйлар қолмоқда. Тошкентликларнинг сизга бўлган меҳру-муҳаббатини сўз билан ифодалаш қийин. Тошкентга тез-тез келиб туринг. Пойтахтимизга келганингизда зинҳор меҳмонхонадан жой қидириб юрманг. Тошкент сизнинг жонажон шаҳрингиз. Бизнинг уйимиз эса сизникидир. Ҳаммавақт қариндошлардек уйимизга кириб келаверинг. Уйимизнинг тўри сизники, дейишди.

«Укрстрой» қурилиш трестининг бошлиғи Пётр Харченко самолёт трапидан кўтарилаётиб, Тошкент манзарасига назар ташларкан:

— Бахту-иқбол сенга ёр бўлсин, Тошкент, — деди. Бу жамики украин бинокорларининг дилидаги гап эди.

А. АБДУҚОДИРОВ.

ТОШКЕНТ МЕТРОСИ

Янгидан бунёд этилиб, гўзаллашиб бораётган республикамиз пойтахти Тошкентда қурилиш ишлари худди афсоналардагидек жадал суръатлар билан олиб борилаётганлигининг гувоҳи бўлиб турибмиз.

Шаҳримизнинг бир томони Янгийўлга, иккинчи томони Чирчиқ шаҳри томон бўй чўзмоқда. Шунинг учун Тошкентда метрополитен қурилиши бошлаб юборилиши арафасида турибди.

Тошкент метросининг пўлат излари 47 километрга чўзилиб кетади. Дастлаб Луначарск-Чилонзор оралиғидаги йўл битказилади. Бу йўлнинг узунлиги 16,2 километрни ташкил этади. Тошкент метросида бир кеча-кундузда 230 минг йўловчи кўз очиб-юмгунча пўлат излардан ўз манзилига етказиб қўйилади.

Сиз бу суратларда Тошкент метросининг Комсомол, Улуғбек ҳамда Фарҳод станцияларининг макетини кўриб турибсиз.

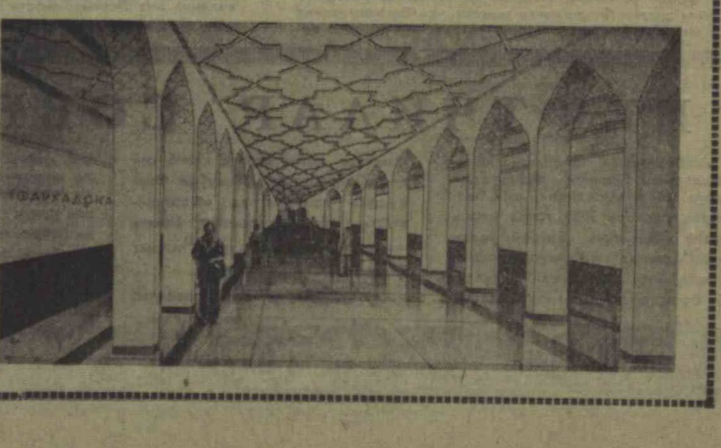

РЕПОРТАЖ

МОВИЙ ҲАВО, ПЎЛАТ ЙЎЛЛАРДА

Ҳа, бугун Биринчи май — тинчлик, меҳнат, гул байрами. Кўркам фасл—баҳор либосини кийган азим Тошкент яна ҳам серфайз ва серзавқ. Ҳамма ерда ёшлик жавлон уради, қўшиқлар қанот ёяди, дилрабо музика янграйди.

Куни кеча бир қизиқ воқеанинг шоҳиди бўлдик. Шаҳар «Аэрофлот» кассаси. Қуёшдан бўлса керак, билакларигача қизариб кетган, мускули бақувват, қўлларини намойишкорона кўрсатаётгандек билетга пул чўзаётган йигитнинг:—эрталикка, соат 12-ю 50 минутда Москвага учадиган самолётга иккита билет,—дейиши билан атрофдагилар бир-бирларига қараб елка қисишди.

— Қизиқ, ахир байрам куни-ку, ёки...

Йигит бу тўладан келган аёлнинг саволига тушунди шекилли:

—Ҳа, байрам! Мен уни икки шаҳарда нишонламоқчиман. Ўтган йили ҳам шундай қилгандим. Қурувчи бинокорман. Байрамни дўстлар билан Тошкентда бошлаб, байрам оқшомини Москвада туғишганларим билан кутаман.

—Байрам кунларида меҳнат вахтасида туриб, кишиларга узоқни яқин қилишда ўз ҳиссамизни қўшишга ҳаракат қилмоқдамиз. Бунинг учун бизда ҳамма шарт-шароитлар мавжуд,—ҳикоя қилади ИЛ-18 ҳаво лайнерлари учиш отряди командири ёрдамчиси Василий Коршак. — Фақат Москвагагина эмас, балки республикамиз шаҳарлари, шунингдек мамлакатнинг турли ерларига самолётлар энг қулай вақтларда учирилади. Ҳаво кемаларини Владимир Дроновга ўхшаб 15 минг соатдан зиёд учган ва миллионлаб йўл босишда штурвални маҳкам тутишда ўзини кўрсатган учувчилар бошқарадилар. Булар В. Басов, В. Краснов, А. Умаров, М. Шербаков ва бошқалардир.

Биринчи май. Биз байрам дастурхони атрофига тўпланганимизда майса гилам қоплаган Қозоғистон даштларида ўқдек елиб бораётган поезддан қуйидаги мазмундаги сўзлар янграйди:

—Диққат, «Ўзбекистон» поезди радио узелидан гапирамиз. Ҳурматли пассажирлар, Сизларни баҳор байрами—Биринчи май билан бригадамиз коллективи номидан табриклайман...

Бу диктор — «Ўзбекистон» поезди механик бригадири Мирвали Мирҳусановни кеча вокзалда учратган эдик:

—Пўлат из устида ишлаётганимга ҳам ўттиз йилча бўлиб қолибди,—сўзлайди у камтарлик билан.—Очиғини айтганда бундан ўн йиллар илгари қийналардик. Эски типдаги вагонлар эди. Бунинг устига, поездга паровоз қўшиларди.

—Байрам кунлари пассажирларга қандай шароитлар яратилади!

—Бу айём кунларида пассажирлар оддатдагига қараганда бир оз камроқ бўлади. Улар айрим сабаблар, зарурият ва командировка билан поездга чиқадилар. Шунинг учун байрамда сафарга чиққан кишиларга байрамни вагонда кўнгилдагидек нишонлашлари учун шароит яратишга уринамиз.

Ҳа, шундай! Байрам кунлари ҳам пойтахт дарвозалари—вокзал ва аэропортида дарвозабонлар — темир йўлчилар ҳамда лочинлар эл хизматида бўлмоқдалар.

Байрам авжида, темир йўлчи ва пўлат қанотли азаматлар эса сидқидилдан ҳиммат билан элга хизмат қилмоқдалар.

В. МАҲКАМОВ.

СОҲИЛДА БАҲОР

Аму соҳили яшил либосда. Далаларда, боғларда. Туямўйинда ҳам, Юмуртовда ҳам баҳор нафаси кезмоқда. Пахтакор барвақт қадалган уруғ униш урганини, боғбон ниҳоли барг ёзганини кўриб қувонди, чўпон сурувини ўтлоққа ёйди.

«Одам қўли гул» дейди халқимиз. Ҳа, баҳорнинг гўзаллиги, эл жамоли сулувлиги инсон меҳнатидан. Ерни ясантирган, чўлни боғ қилган ҳам инсон. «Кўклам меҳнат билан кўркам» деб бежиз айтилмаган.

Меҳнат... Бу сўзнинг замирида инсон улуғворлиги, бунёдкорлиги қудрати ётибди. Бу сўзда шон-шараф, қаҳрамонлик, бахт ва камолот мужассам.

1920 йилда тузилган Хоразм Халқ Совет Республикаси ҳукумати олий мукофот таъсис этиб, уни «Меҳнат ордени» деб атаган эди. Бу олий нишон кавалерларидан бири, шахсий пенсионер Аҳмаджон ота Маҳмудов Хива шаҳрида истиқомат қиляпти. Табаррук отахон орден ҳақида гапираркан, бундай дейди:

— Меҳнат ордени кавалерлари рўйхати Владимир Ильич Лениндан бошланади. Ленининг Хоразм ордени билан биринчи бўлиб мукофотланиши халқнинг ўз халоскорига меҳр-муҳаббати ифодаси бўлди. Улуғ доҳиймиз тақдирланган орден билан мукофотланишга мен ҳам мушарраф бўлганим учун беҳад хурсандман. Биз бундан қарийб ярим аср муқаддам озод меҳнат символи — Меҳнат орденини доҳийга йўллаган эдик. Бугунги ҳаётимиз, ажойиб замонамиз инсон озод меҳнат туфайли нақадар буюк ишларга қодир эканлигини кўрсатиб турибди.

Отахон айтганидек, Аму диёри — Хоразм меҳнат шарофатидан гуллаб-яшнаяпти. Пахтачиликда машъаллик байроғи — хоразмликлар қўлида. Шаҳарда ҳам, қишлоқда ҳам қуриш, яратиш суръати авжида. Меҳнат аҳлининг қалби улуғ доҳий юбилейига муносиб совға тайёрлаш орзу-иштиёқи билан тепмоқда.

Биз одатда баҳор гўзаллиги ҳақида завқланиб гапирамиз. Гуллар очилиши, булбуллар сайраши, уйғонган табиатнинг кўркам манзаралари дилимизни мафтун этади. Аммо, инсон ва унинг меҳнатидан баҳраманд бўлмаса баҳор бу қадар гўзалликни касб эта олмасди. Баҳорнинг чиройига-чирой қўшиш инсоннинг иши. Наврўзи олам табиатга гўзаллик бахш этиши билан бирга, одамларни жўшқин меҳнат оғушига чорлайди. Хусусан деҳқоннинг жасорати ва иродаси баҳорда имтиҳондан ўтади.

Мана, Аму соҳилида фасли баҳор. Бу йилги баҳор худди кечиккан меҳмон каби кишиларни интизор қилди. Асов Аму қайсарлигини, табиат инжиқлигини қўймади. устма-уст ёмғир ёғаберди, сел устига-сел қуйди.

Бундай маҳалда табиатдан шафқат кутиб ўтирмаслик, юз берган қийинчиликларни матонат билан енгиш — совет кишиларининг олижаноб фазилати. Хоразмликлар сув тошқини хавфини бартараф этишда мислсиз жасорат кўрсатдилар. Инсон иродаси офатни даф этди. Аму чекинди. Туямўйинда тўғон ва сув омбори қурилгач, сув тошқини хавфи батамом йўқолади.

Апрелнинг йигирма куни ёғингарчилик билан ўтди. Бир кун қуёш чиқса, икки кун ҳаво булут бўлди, уч-тўрт кунлаб ёмғир тинмади. Лекин, одамлар умидсизланмади. Обкомда тажрибакор деҳқонлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари иштирокида маслаҳат йиғини бўлди. «Куч ва техника етарли, экишни қисқа муддатда ўтказиш учун имконият бор, ҳар қандай шароитда ҳам ваъдага вафо қиламиз» дейишди йиғилиш қатнашчилари. Уларнинг умумий фикри, маслаҳатлари асосида, фан ва тажрибага таянган ҳолда экишни ўтказиш юзасидан тавсиянома тайёрланди, кўп нусхада нашр этилди ва тарқатилди. Зарбдор кунлар бошланди.

Бу йилги экиш мавсумининг ҳар куни, ҳар соати қаҳрамонона лавҳаларга бой. Далаларда кечаси-ю кундузи меҳнат қайнаяпти. Ишга яроқли ҳамма далада. Механизмлар тиним билмайди.

Ҳазорасп районидаги «Ленинград» колхозининг бригада бошлиғи Эрмат Ниёзматов бундай ҳикоя қилади: «Колхоз тузилганидан буён бригадирман. Қирқ йил ишлаб, план бажарилмаган йил бўлмади. Бу йилги қийинчиликларни ҳам енгамиз. Экиш бир оз кечикди, аммо ғўзани бир марта ортиқ парвариш қилиб, май ойидаёқ уни нормал ривожлантиришга эришамиз. Вақтида ўғит, сув берсак ва ишласак, ваъдага яраша ҳосил олишимизга шубҳа йўқ».

Янгиариқдаги Аваз Ўтар номли колхозда Солай Раҳимов, Шовотдаги «Москва» колхозида Сафарбой Рўзибоев, Урганчдаги «Пахтакор» колхозида СССР Олий Совети депутати Ойша Жуманиёзова каби талай тажрибакор пахта устепари бош бўлган илғор бригадалар, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Искандар Дўсов, Карим Раҳимов сингари моҳир ташкилотчилар дарга бўлган колхозлар экишни уюшқоқлик билан ўтказиш учун курашнинг ташаббускори бўлиб, яхши ибрат кўрсатишяпти.

Ҳозир чигит экишнинг энг қизғин даври. Механизаторлар ҳар соат ва дақиқани ғанимат билиб, ер ҳайдашяпти, экишга зўр беришяпти. Экишни яқин кунларда сифатли тугаллаш, чигитни тўла ундириб олиш, ғўза парваришини қизитиб юбориш, бу йил 360 минг тонна «оқ олтин» етиштиришга эришиш — область пахтакорларининг қатъий қарори.

Машаққат ва қийинчиликларни енгиб, пахта фронтида жонбозлик кўрсатаётган, кўкламни меҳнат билан кўркам қилаётган, Ленин юбилейи шарафига меҳнат вахтасида туриб, баҳор байрами—1 Майни янги зафарлар қучган ҳолда кутиб олаётган машъал воҳа азаматларига, мўл ҳосил бунёдкорларига тасанно айтсак арзийди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Янги мисралар

САМАРҚАНД ШЕЪРЛАРИДАН БИРИ

МИРТЕМИР.

Сен менинг тарихимда ўразлик номсан,
Сен менинг тарихимда эзгу айёмсан.
Сен менинг тарихимда қон тўлиқ жомсан.
Сен менинг қўшиғимсан, мангу мақомсан.
Йўқ, на Нуҳсан, на Золсан, на Лут, на
Сомсан,
Ўша бобокентимсан, девзот бобомсан,
Оҳ, нечоғлик суюксан, соз, диломсан,
Сўлим Самарқанд!

Йил сайин яшаравер, қадим Самизкент,
Аслида ёлғизмассан, ошкор эгиз кент,
Манглай тер дарёсидан бахти денгиз кент,
Эркин Шарқ сийнасида қуёш менгиз кент,
Эй, менинг ёруғ чашмам, нури чексиз
кент,
Мерос кентлар тожисан, суюк, тенгсиз
кент,
Менга ҳаёт татимас эди сенсиз, кент,
Сўлим Самарқанд!

Ажиб ўлкам ҳуснида ажиб, тенгсиз хол,
Ярқироқ камолингга не-не дунё лол,
Эй, кўзим қорачиғи, юксал безавол,
Заҳматкаш, эй мушти тош, покдил ва ҳалол,
Нони, тузи табаррук, суви зилол, бол,
Ялмоғизга, ёвузга ҳамиша қаттол,
Мақтовига поён йўқ, етук баркамол,
Сўлим Самарқанд!

ОНА ЮРТ

Тупроғинг зар,
Тошинг гавҳар,
деган ҳам бор.
Ягонасан,
Жононасан,
деган ҳам бор.
Меҳригиё,
Қандай зебо,
деган ҳам кўп.
Бебаҳосан,
Тўтиёсан,
деган ҳам кўп.
Биров ундоқ,
Биров бундоқ тўқир мақтов.
Ундоғаммас,
Бундоғаммас, азиз ва дов,

Кўлу тоғлиқ,
Боғу роғлик ўзбек элим.
Момо юрти,
Бобо юрти, бахти селим.
Зару гавҳар-ялтироқ тош
недир олмос,
Сен биз учун ҳам нон, ҳам ош,
мангу мерос.
Авлодларга мерос тупроқ,
олтин бешик.
Келса қардош, келса қўноқ,
лангирт эшик.
Тирикликда диёримсан,
бол ва оқ сут.
Ўлсам агар мозоримсан,
эй, Она юрт!

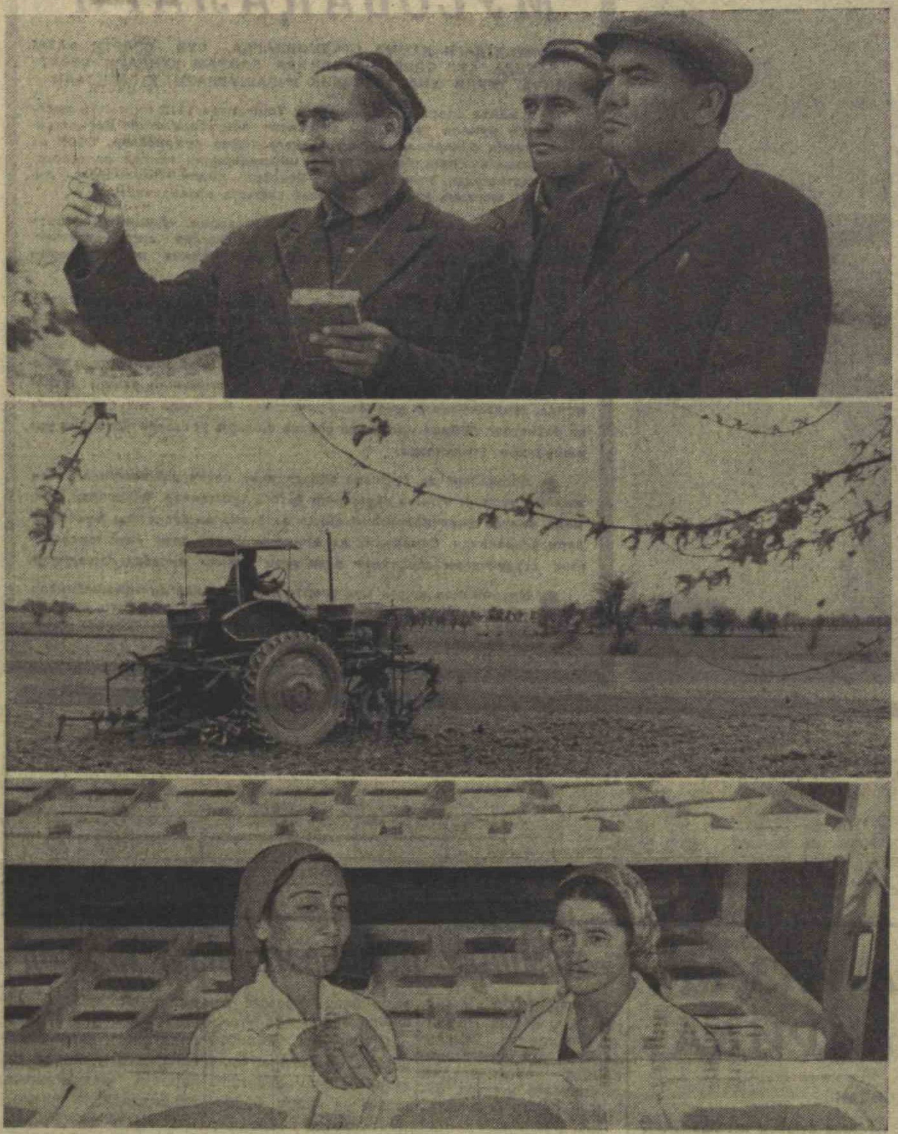

ҚИШЛОҚ меҳнаткашлари баҳор байрамини янги-янги ютуқлар билан кутиб олмоқдалар. Юқоридаги суратда Андижонда янги ташкил топган «Шаҳрихон» совхозининг парторги Ғ. Комилов бош инженери К. Исҳоқов ва бош агроном К. Маҳмудов ўртоқлар янги ерларнинг шароитини ўрганмоқдалар. Ўртадаги суратда Поп районидаги «XXII партия съезди» колхозининг 9-бригадасида ғўза ниҳолларига дастлабки ишлов бериш пайти тасвирланган. Пастдаги суратда эса, шу райондаги Ленин номли колхозининг тажрибали инкубаторчилари Тўйчиби Мадалиева ва Зулфия Ризаеваларнинг қурт уруғини жонлантираётган пайтдаги ишлари кўрсатилган.

А. Тўраев, С. Безносов ва О. Османов фотолари.

ХИЁБОНЛАР ЧОРЛАЙДИ

Пойтахтдаги мавжуд 15 га яқин боғ ва хиёбонлар мавсумга тайёрлаб қўйилганига бир неча кун бўлди, — ҳикоя қилади шаҳар Совети ижроия комитети маданият бўлими бошлиғи Р. Алимов. — Улуғ доҳиймиз Владимир Ильич Ленин туғилган кун—айём муносабати билан пойтахтимизнинг барча истироҳат боғларида Ильич ҳаёти ва революцион фаолиятига бағишланган катта оммавий халқ сайиллари ўтказилади.

«Роҳат» истироҳат боғи шаҳарликлар ҳордиқ чиқарадиган энг сўлим манзилгоҳдир. Бу ерда ҳозиргача 15 гектар майдонга ҳар хил манзарали ва мевали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Гулзорлар кенгайтирилди. Унга яқин янги фонтанчалардан муздек зилол сув отилиб турибди. Бугун икки ва кўп кишилик янги келтирилган 50 дан зиёд қайиқларда кўл бўйлаб сайр қиласиз. Шуниси қувончлики, боғда ёз давомида бир кунлик дам олиш уйи шаҳарликлар ихтиёрида бўлади.

«Дендропарк»—ўрмон кишиларнинг дам оладиган севимли оромгоҳларига айланиб бормоқда. Бу ўрмонни эслатувчи боққа бориш бир мунча осонлашиши билан бирга кўнгилдагидек дам олиб қайтиш учун зарур бўлган барча қулайликлар яратилди. Савдо хизмати яхшиланди. Бугун 1 Майда бу ерда маза қилиб ҳордиқ чиқаришингиз мумкин.

Пионер ёзи болаларнинг табиат қўйнида мириқиб ўйнашлари ва дам олишлари учун ҳам қатор тадбирлар олдиндан планлаштириб қўйилган. Улар учун Максим Горький ва Собир Раҳимов номли боғларда пионер лагерлари ташкил қилинади. Шунингдек, боғларда болалар бурчаклари, спорт майдонлари ва аттракцион ўйинлари болалар хизматида бўлади.

Тошкент ҳайвонот боғини байрам кунлари болалар тўлдириб юборишади. Бу ер янги келтирилган турли ҳайвонлар, қушлар билан бойитилмоқда.

Тошкент куранти қайта тикланмоқда. Бу ерда «Тошкент — кеча, бугун, эртага» деган темада шаҳар музейи ташкил қилинади. Май ойида очиладиган музей орқали салқин боғлар, сўлим хиёбонлар оралаб дам олган кишилар шаҳар тарихи билан ҳам танишишга муяссар бўладилар.

Ҳурматли меҳнат аҳли! Байрам кунлари боғлар, хиёбонлар сизларни ўз қўйнига чорлайди.

Р. ИСҲОҚОВ,
Ҳ. НОСИРОВ.

БИР УЙ ҚУВОНЧ

ҲИКОЯ

Тунуқ мома қиш бўйи катта ўғлиникида туриб қолди. Чилла совуқ келгани учун йўлда бетоб бўлиб қолишдан қўрқди. Невараларимга касалини кўтариб бораманми, деб мўрт суякларини сандал оловида тоблаб ётди. Тўқсон ўтиб, кунлар исий бошлади. Қашқадарё қирғоқлари йигит лабидек майса билан безанди. Яланғоч дарахтларнинг шохлари бўртиб, сичқонқулоқ барг ёзди. Қўзичоқларнинг ёқимли, майин «ба-ба»си эшитила бошлади. Саъва, тўтиқушларнинг ёниб-ёниб сайрашидан дил қувонади. Ялпиз, қоқи, майсаларнинг бўйидан маст бўлган шабада югуриб елиб, бошини қаёққа уришни билмайди.

Кампир «Камолжонимни, невараларимни кўраман» деб сафар тараддудига тушиб қолди. Катта келинига исмалоқ печак, ёғли кулча ёптиртирди. Қоғати ёнғоқ, майиз, куртларини тугунга тугди. Совға-саломларнинг ўзи уч тугун, кийим-кечаклари бир тугун бўлди.

Кузатгани қуни-қўшнилар, қариндошлар келишди.

— Муллойи, аэропланда учасизми?

— Йўғ-э, болажоним. Оёғи ерга тегмайдиган нарсага ишониб бўлармиди. Мошин, поезддан тинчи йўқ.

— Носкадини унутманг, хумори тутиб йўловчилар билан уришиб юрманг яна.

Ўғли Тошкентда ўқийдиган бир қўшниси Камолжоннинг уйини мақтаб кетди.

— Ўғлим борган экан. Иссиқ, совуқ сув мармар ҳовузчага шовуллаб оқиб тураркан. Деворлари сутдай. Поллари уч яшар тойчоқнинг сағрисидай ялтилларкан. Болконидан шаҳарнинг тенг ярми кўриниб тураркан. Майрамни ҳам ўшарда ўтириб, кўк чой ичиб томоша қилаверасиз.

Кампир келинини чақирди:

— Болам, чилимни келтир. Бир чакай.Ҳа, нима демоқчийдим? Невараларимдан боҳабар бўл. Айропландан ғўзаларга дори сепишса ариққа чўмилишмасин. Меваларни ювиб енглар. Дарсларини қилмаса ҳам кўп уришма. Юраги ўксиб, ўсмай қолишади.

Кампир чилимни найидан тортиб-тортиб, келинига берди. Дуо ўқиб, юзига фотиҳа тортди.

— Илойи омин, эсон-омон ўтиринглар, — деб ўрнидан турди.

Бу орада ўғли идорадан укасига қўнғироқ қилди:

— Камол, яхшимисан. Онамни поездда жўнатяпмиз. Эрта чошгоҳларда боришар.

— Нечанчи вагон?

— Вагони... — трубка қир-қир этиб, товуш узилиб қолди. Алоқачи қизнинг майин овози эшитилди:

— Кўп тақиллатаверманг, линия узилди...

Эрталаб Камол кўзлари жовдираб Душанбадан келган поезднинг вагонлари олдидан икки-уч марта югуриб ўтди. Оқ рўмол ўраган кампирларнинг орқасидан югурди. Перронда одамлар камаймасдан яна бир поезд келиб қолди.

Энди нима қиламан? Қаёққа борай?

* * *

Комиссарлар ҳайкали олдида бошига оқ рўмол ўраган, қора бахмал камзул кийган кампир турибди. Оёғининг остида тўртта тугун. Такси, юк машинаси, ҳатто автобусларга ҳам қўл кўтаради.

Шаҳар томондан яшил чироғини ёқиб келаётган машина йўл четида тўхтади. Кампир югуриб унинг олдига борди. Шофёр йигит ишни кампирнинг «майда чақасидан» бошлагиси келмай, машинани ҳайдаб кетмоқчи бўлди-ю, кампирнинг таксилар тўхтайдиган жойини ҳам тополмай бу ерда турганн учун раҳми келиб, ўтиб кетмади. Йигит орқа эшикни очди. Кампир тугунларини шошмасдан битта-битта олиб, ўриндиққа қўйди. Сўнг ўзи чиқиб ўтирди. Нафасини ростлаб, рўмолини тўғрилади.

— Иссиққакан Тошкант, уфф.

— Эшикни ёпинг, — деди шофёр.

Кампир қандай ёпишни билмади. Йигит энгашиб ўзи ёпди.

— Қаёққа ҳайдай, она?

— Камолжонникига-да, болам. Бошқа қаерга борардим.

— Қайси даҳага?

— Даҳасини қайдан билай, Камолжон ўғлимникига-да.

— Камоллар кўп Тошкентда, қайсисиникига?

— Нега кўп бўлар-экан. Менинг Камолим битта, кенжам, супра қоқдим.

«Дардисар-ку бу кампир. Гараждан чиққанимга ярим соат бўлди. Бир тийиннинг тайини йўқ ҳали».

— Э, туша қолинг, онажон. Мен ишлашим керак.

— Вай, нимага тушар эканман, болам. Ўғилгинамнинг шундоқ дарвозасининг ёнгинасига элтиб қўясан. Машинанг дув-дув деса, невараларим чопқиллаб чиқишади. Дуо қиламан болам.

«Дуо билан план тўлармиди? Роса одамига йўлиқибман-ку. Ўзи асли машинани тўхтатмасдан ўтиб кетсам бўларкан».

— Нима қилай бўлмаса, она!

— Ҳайдайвер болам.

«Нима қилсам? Кампир билан юраверсам уйини ҳам тополмаймиз, кун ҳам ўтиб кетади». Шу сабабли у яшил чироқни ёқиб қўйиб, йўл-йўлакай қўл кўтариб турганларни олиб кетаверди. Кампир бурчакда ўтириб; қўлини пешанасига соябон қилганча деразадан кўп қаватли уйларга, хиёбонларга тикилиб борарди.

— Бу оламларнинг уйи, иши йўқми болам?

— Бор.

— Ҳаммаси кўчада посон юришибди-ку.

Тушга яқин машина икки томонида дароз тераклар саф тортган Анҳор ёқалаб келаётган эди. Кампир тугунларини ушлаб, киссаларига қўл солиб, анча ивирсиди. Уни ойначадан кўриб турган шофёр «Маҳалласини таниди» шекилли. Энди пул тўламасдан тушиб қолишга баҳона излаяпти. Ўзини соддаликка олиб, мени лақиллатипти» деб ўйлади. Чиндан ҳам шу пайт кампир.

— Тўхтат, болам тўхтат, — деб қолди.

Йигит тормозни босди. Машина Анҳор ёқасида секин тўхтади.

— Тушасизми?

— Йўғ.

— Нега тўхтатдингиз бўлмаса? — сўради шофёр ён ойначани каттароқ очиб, киссасидан «Памир» қутисини оларкан. Эзилган папиросни лабининг бир четига қистириб, гугурт ёқиб тутатди.

— Носкадимни қидиряпман, болам. Машинанг юмшоққина, ҳовуз бўйида ўтиргандай хур-хур шамол эсаркан. Уйқу босиб, носвой сабилнинг хумори тутиб кетди.

Бу гапдан шофёрнинг кўнгли бир оз юмшади: «алдамаган экан. Майли, бўлгани бўлди энди. Бу куним шу кампир билан ўтар экан». Оёғининг остидан латта олиб, ташқарига чиқди. Рулда ўтирганда шофёр кампирга узун кўринган эди. Оёғи калта, ғўла йигит экан. Кўйлагининг орқаси терлаб, мижиқланиб, баданига ёпишиб қолибди. Доғли шимининг тиззалари халта бўлиб қолган. Айиқдай бесўнақай юриб, латтани ариқ сувига ботириб келди. Машинанинг эшикларини, капотини артди. Ўриндиқларни қоқди. Шу пайт хиёбондан йигит-қиз келиб, машина бўшми, деб сўрашди.

— Нимайди?

— Бизларни Олой бозорига элтиб қўйсангиз.

Йигит-қиз янги топишганми, кампирдан уялишдими, бир-бирига бир оғиз сўз айтишмади.

Шофёр бозордан қоғозга манти ўраб чиқди. Кампир билан бирга еишди. Йигит:

— Мен гўшт олиб чиқай,— деб кетаётганда кампир унга.— Болам, манга нос бўлса олиб чиқ. Адо бўлибди. — деди.

Йигит тўр халтада гўшт, қоғозда нос келтирди. Кампир носни отиб кўрди.

— Серёғ, донадор бўларкан Тошканнинг носи.

Семиз, бағбағаси осилган, бир қўлида соябон, бир қўлида чарм сумка кўтарган хотин машина олдига келди.

— Такси бўшми?

— Бўш.

У эшикни шарақ очиб, олдинги ўриндиққа ўтирди. Сочи қирқилган. Кўз-киприкларини роса бўяган. Охун алачадан енгсиз тор кўйлак кийган. Қалин лаблари қип-қизил. Ундан тер, ҳар хил атир, упа ҳиди келарди. Бутун вужуди гўшт ичида кўмилиб қолган. Пишиллаб, оғир-оғир нафас олади:

— Сабзорга ҳайда.

Тахтапулдан ўтганда йигит машинани кескин бурди. Покришка остидан бир қайроқ тош йўл четига отилиб кетди. Семиз хотин безовталаниб, катта кўк кўзларини шофёрга олайтирди. Йигит муюлишда машинани тўхтатди. Ҳисобкашни бурради.

— Ичкарига ҳайда!

— Машина бурилолмайди.

— Ҳамма машиналар бурилади-ку. Саники радикулит бўлганми?

— Бир сўм беринг.

— Счётчикда олтмиш тийин-ку.

Хотин шофёрга безрайиб қараб турди. Сўнг эшикни очиб, бошини эгиб тушди. Қўл соатининг остига қистириб қўйган бир сўмни шофёрга отиб, эшикни карс силтаб ёпди.

Шу пайтгача тескари бурилиб ўтирган кампир:

— Войхудойим, бирам семириб кетибди-я, — деди.— Турқи мунча совуқ.

Шарқдан эсган шамол билан бирга шаҳар устига шом пардаси ёйила бошлади. Қуёш қизариб, ботди. Кўчаларда чироқлар ёнди. Йўллар ғира-шира. Лекин ҳали фараларни ёқишга эрта. Кампир ҳавотирлана бошлади:

— Болам, бу Камолжон жуда узоқда турар экан-да. Уззу кун юриб ҳалиям етмаяпмиз-а. Яқинлашиб қолдикми ўзи?

— Ҳа, яқинлашяпмиз,— деди-ю, йигит ўйланиб қолди. «Кампирни қаерда қолдираман? Эрта бир чораси топилар. Справочнийлардан шаҳардаги ҳамма Камол Азизларнинг уйини суриштираман».

— Саниям роса овора қилдим. Қанча оласан болам?

— Йигирма сўм берсангиз бўлади, онажон.

— Бор-йўғи ўн икки сўмим бор-ку. Майли Камолжондан олиб бераман қолганини.

«Қизиқ, бу кампирнинг қаерда сочи оқарган ўзи».

Йигит машинани озиқ-овқат магазини олдида тўхтатди.

— Келдикми,— шошиб сўради кампир.

— Йўқ ҳали,— у плафонни ёқиб қўйди,— мен папирос олиб чиқай.

Машина тор кўчага бурилиб кетди. Кичик дарвоза олдида тўхтади. Кампир камзулининг киссасидан пул олиб узатди.

— Олиб қўй, ўргилай.

— Йўқ. Планим тўлди. Сизни ҳали манзилингизга элтиб қўйганим йўқ-ку. Бугун бизникида меҳмон бўласиз.

— Ҳалиям етмадикми?

Дарвоза очилиб, халат кийган, ўрта бўйли, семизгина, истараси иссиқ жувон чиқди. Шофёр унга қараб:

— Меҳмон келтирдим,— деди. — Мен ҳозир машинани паркка қўйиб келаман.

— Ўргилай,— шофёрга эланди кампир,— йўлдан Камолжонникига кириб, онанг эсон-омон келдилар деб қўй. Бўлмаса хўп ташвишланиб ўтирар.

Шофёр мийиғида кулди:

— Майли, майли.

Йигит қайтиб келганда кампир тўлаболишга суяниб, ухлаб қолган эди. Кўк томирлари бўртиб турган ориқ қўлида ялтироқ носкади. Оппоқ сочлари рўмоли остидан чиқиб, қулоқларини ёпиб турибди. Оёғида янги махси. «Бу бош нималарни кўрмаган? Шундай бўлса ҳам боладай содда-я». Йигит кампирнинг устига кўрпача ёпиб, юзига қаради. Кампирнинг ажин босган беозор чеҳрасида маюс бир меҳр, соддалик бўртиб турарди. «Жуда ғалати йўловчи топибман. Қанийди менинг ҳам шундай онам бўлса. Бошимда кўтариб юрардим. Афсуски, дунёда ота-она ёлғиз бўлади. Ҳа икки-ю ёлғиз». Йигит эрталаб кампирнинг ёнидан ўтиб кетмаганига суюнди. «Қаерларда овора бўлиб юрарди ҳозир. Менинг кўнглим ҳам тинчимасди».

Йигит катта уйга кирди. Болаларни бири қурт, бири ёнғоқ ҳовучлаб ўйнаб юришарди. Хонадонга кампир билан файз киргандай. «Йўловчи эмас, бир уй қувонч келтирган эканман».

Самар НУРОВ.

Тошкентда В. И. Ленин Марказий музейининг филиали биноси қурилмоқда. Сиз суратда кўриб турган Эсон Равшанов ва Ғойим Дўсматов ўртоқлар ана шу табаррук бино қурилишида жон куйдириб ишламоқдалар.
И. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

Андижон области. Ленин район суғориш системалари бошқармаси коллективи янги насос станциясини қуришга киришди. Бу станция ёрдамида 300 гектар ер суғорилади. Суратда: қувурлар ётқизиш пайти тасвирланган.
Р. АШУРОВ фотоси. (ЎзТАГ).

ТЎРТ КУН ОЛДИН

«Ўзбекистон» сунъий ва табиий чарм ишлаб чиқариш бирлашмаси корхоналарининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари 26 апрелдан буён май ойи ҳисобига маҳсулот тайёрлашмоқда. Тўрт ойлик планни тўрт кун олдин бажарган бирлашма коллективи байрамгача 300 минг квадрат метр пойафзалбоп ва галантерия буюмлари ишлаб чиқаришда қўлланиладиган маҳсулотлар тайёрлади.

Бирлашма корхоналари қаторига яна бир завод қўшилган эди. Сунъий чарм тайёрловчи янги корхона апрель ойининг ўзида 22 минг квадрат метрдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарди.

100 МИНГ СЎМЛИК ҚЎШИМЧА МЕБЕЛЬ

● Бугун бир қанча одамларнинг уйларини янги мебеллар безаб турибди. Уларнинг бир қисми байрам арафасида сотиб олинган бўлса, кўпчилиги йил давомида харид қилинган. Хонадонларимизнинг янги мебеллар билан безатилишига Ўзбекистон ССР мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармаси корхоналари коллективлари катта ҳисса қўшмоқдалар.

Май олди мусобақасида фаол қатнашган мебелчилар 29 апрелда маҳсулот реализация қилиш ва мебель ишлаб чиқариш бўйича тўрт ойлик планини ортиғи билан адо этдилар. Республика халқ хўжалиги байрамгача планга қўшимча равишда мебель саноати корхоналаридан 100 минг сўмлик маҳсулот олди

ЛЕНИН ОРДЕНЛИ КИШИЛАР

Ота ўғли

Пахтакорларнинг область анжумани давом этар эди. Илғорларга орден ва медаллар топширилмоқда. Истараси иссиққина бир йигит юқорига кўтарилди. Зални титратган қарсакдан ҳаяжони ошиб кетдими, ўтирганларнинг савлати босдими қишлоқ йигитларига хос ийманиб, секретарга яқинлашди. Кўксига Ленин ордени тақиб қўйилар экан, кўзлари ёнган ҳолда тўлқинланиб:

— Партия, ҳукуматимизга минг раҳмат. Ишончни албатта, оқлайман, — дея олди, холос.

Уни меҳнат, фақат сидқидилдан қилинган меҳнат шунчалик катта бахтга мушарраф қилди.

Назирабибининг умр йўлдошидан фақат шу йигит ёдгор бўлиб қолган эди. Кўзининг оқу қорасини ўзидан сал нари кетказишга кўзи қиймас эди. Шу боисдан у ўз тенгқурлари билан чўлга кетмоқчи эканлигини айтганида, ҳеч кўнмади. Кўз ёш қилиб туриб олди:

— Отанг солган уйни ҳувиллатиб-а... Сенга қишлоқда иш топилмай қолган бўлса, раисга ўзим бораман.

Қараса онаси шундай қилишдан ҳам тоймайди. Раисга айтса бормиди... Қайси раис она сўзига қулоқ осмайди. Хўп, хўп, бормаганим бўлсин, деб уни тинчлантирди. Орадан бир оз вақт ўтгач, ёш болалардай онасига яна эркаланди:

— Уруш бўлмаганида, балки отам... Ахир ўзингиз айтмас эдингизми, аҳдингда маҳкам тур, кўпчиликка нафинг тегадиган йигит бўл деб. Ўртоқларим олдида сўз бериб қўйганман. Кейин, нега энди уйимизни ҳувиллатиб қўяр эканмиз. Борадиган ерим йигирма чақирим, холос.

Минг қилса ҳам она-да! Мулоҳаза қилиб кўрди.

— Ҳа, майли. Олганинг олтин бўлсин, ўғлим. Чўлни қумсаб қопсан йўлинг очиқ бўлсин, — қўлларини юзига тортар экан, ўғлининг ёниб турган кўзларига тикилиб насиҳат қилди. — Чўл одамни алдайди, ўзингга хушёр бўл, дўстларинг билан бўл!

— Ҳамма айтганингизни қиламан, онажон.

Мана ўша чўл. Бир томонда қамишзор, бир томонда эса қум барханлари.

Рост гап, йигит атрофга назар ташлаб, юраги бир оз сесканди. «Аччиқ ичакдек чўзилиб кетган бу чўлни уйғотиш, унинг томирларига қон бериш, танасига жон киргизиш...» Бу фикр қанча тез келган бўлса, шунча тез чекинди. Инсон қўлидан келмайдиган иш борми! Бир вақтлар Катта Фарғона каналининг пастки қисмидаги ерлар ҳам бу ерлардан фарқ қилармиди? Мирзачўл-чи?

Эртўлада тонг оттирган йигит қамишзордан сувни чиқариш учун қазилаётган ариққа биринчи кетмон урди. Бўғзигача ботирилган кетмонлар ўрнидан оз вақт ўтмай сув сизиб чиқа бошлади. У бора-бора ариққа айланди, йўлида учраган хас-чўпларни агдар-тўнтар қилиб олдинга интилди. Буни кузатар экан йигитнинг хаёлидан бир фикр ўтди. «Биз ҳам шу сувдай тошқин ҳаётга бел боғлаганмиз. Йўлимизга ғов бўлмоқчи бўлган ҳамма тўсқинларни бузиб, суриб мақсадимизга, албатта етамиз».

Кечаги хаёл ҳақиқатга айланди. Кўздек яқин ҳамқишлоқлари билан бир сафда, саҳар мардондан туриб қош қорайгунча тер тўккан йигит кўзи олдида чўл қиёфаси ўзгариб бораверди. Ўша йили чўлда ташкил топган янги «Комсомол» хўжалиги бинойидек пахта ҳосили олди, районда шуҳрат таратди.

Шунданми, иккинчи-учинчи йилларга келиб колхозга Ўшдан тортиб то Тошкентгача бўлган турли жойлардан одамлар келишаверди. Янги хўжалик йилма-йил юксалаверди. Ҳа, Марказий Фарғона ерларида машъал бўлган бу хўжалик бултур пахта майдонини 930 гектарга кенгайтирди. Гектаридан эса салкам 26 центнердан ҳосил йиғиб олди. Даромад яхши бўлди.

Хўжалик китобининг юксалиш зарварақларига назар ташлар экансиз, унда ёшлигидан меҳнат билан юзма-юз келган Валижон Алиевнинг фахрланса арзийдиган ишларини кўрасиз. Дастлаб ўзини оддий кетмончиликда танитган бу йигит мана ўн йилдан бери йирик пахтачилик бригадасига бошчилик қилиб келмоқда. У қолоқ бригадани оёққа турғизиб, машъалга айлантирмоқда.

— Дастлабки йили у юборилган бригада энг қолоқ ҳисобланарди, — дейди Валижон билан бирга чўлга келган йигитлардан бири, колхоз бош бухгалтери Абдуманнобжон. — Мана, қаранг, — сўзида давом этар экан, ўша йилги бригадалар иш якунини олдимизга суради. Ҳосилдорлик аранг йигирма центнерга борган экан бу бригадада. Ернинг тилини билган кишигина унинг бағридаги хазиналарини топа олади. Бир йил ичида лоп этиб йигирма беш центнерчи бригадага айланди.

Яқинда Валижон ака билан учрашиб, ҳосилдорликни ошириш борасидаги тажрибасини сўзлаб беришини илтимос қилдик.

У биздан шундай савол кутмаган эди чоғи. Нур томиб турган юзларига табассум югурди, енгил йўталиб олди.

— Гапни нимадан бошласам экан, — рўпарасида ўтирган раис Рўзиматжонга ер остидан қараб олди. — Меҳнат билан-да! Киши ерни астойдил севса, уни яхши билади, унда ишлаш ҳам, ундаги ҳамма бойликларни топиш ҳам осон бўлади. Менгина эмас, ҳамма аъзоларимиз ҳам ерни фарзандларимиздай ардоқлаймиз. Уғит, сув, ишловдан камситмаймиз. У эса айтганимизча тўкиб-соляпти, вассалом.

Бу — ҳақиқий деҳқоннинг лўнда жавоби. Ерни ардоқлаш, у билан «тиллаша» билиш — муваффақиятнинг калити эмасми! Ер бойликнинг отаси бўлса, меҳнат унинг онасидир.

Ўз касбига меҳр қўйган, эъзозлаган коммунист, шу колхознинг ветерани Валижон Алиев кўкрагида Ленин ва Меҳнат Қизил Байроқ орденларига ҳавас билан боқар эканмиз, юракдан фахрланардик.

Ш. ЗУҲРИДДИНОВ,
Олтиариқ райони.

ШОДИЁНАГА ШЕРИКМИЗ

О. СОДИҚОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти, СССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси.

Ҳар бир тантана вақтида завқли, сермазмун кунларни эслаш, эришилган ютуқларни сарҳисоб қилиш одат тусига кириб қолган. Бирдамлик ва Дўстлик байрами — 1 Май шодиёнаси ҳам республикамизнинг кўп сонли олимлари учун катта тантана ва ўзига хос синовдир.

Республикамизда олиб борилаётган илмий-тадқиқот ишларини Фанлар академияси бошқармоқда. Унинг илмий фаолияти Ўзбекистон экономикаси, фан ва маданиятини янада ривожлантиришга қаратилган. Математика, ядро физикаси, электротехника, ярим ўтказгичлар ҳисоблаш математикаси ва техникаси, механика, кимё, геология, биология, биохимия, биофизика, микробиология кибернетикага оид энг замонавий қатор илмий ишларни амалга ошириш билан бирга юқори малакали илмий-педагогик кадрлар тайёрлашга ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. Бинобарин, халқ хўжалигининг кун сайин ўсиб бораётган хилма-хил тармоқлари илмий-тадқиқот ишларини янада кучайтиришни, биринчи навбатда фаннинг янги соҳалари бўйича кўплаб қобилиятли мутахассисларни тарбиялаб етиштиришни тақозо этаётир. Шу сабабли ҳам академия системасидаги илм даргоҳларида ҳозир 775 аспирант таҳсил кўряпти. Шу жумладан, 200 га яқин аспирант фаннинг янги соҳалари — ярим ўтказгичлар физикаси, гелиотехника, цитология, радиобиология, биохимия, математик методларни иқтисодий изланишларда татбиқ қилиш каби қатор ихтисослар бўйича Москва, Ленинград, Киев, Новосибирск шаҳарларидаги илмий-тадқиқот институтларида шуғулланмоқда.

Республика ҳукуматининг кўрсатмасига биноан Олтинтопган қўрғошин-рух ва Чирчиқ электрохимия комбинатлари, «Ташсельмаш», «Ташкенткабель», «Таштекстильмаш» каби корхоналар қошида бир қатор инженер-техник ходимларга диссертация ёзиш ҳамда илмий материаллар тўплаш ва кандидатлик минимумларини топшириш юзасидан тайёргарлик кўриш мақсадида махсус консультация пунктлари ташкил қилинди.

Шуниси қувонарлики, ўтган йилнинг ўзида академияга қарашли илмий-тадқиқот институтларида 248 ёш олим кандидатлик ва 13 киши эса докторлик диссертациясини ёқлади. 1967—1968 йиллар мобайнида 33 олим Абу Райҳон Беруний номли республика Давлат мукофоти лауреати деган юксак унвонга сазовор бўлди.

Биз буюк доҳий В. И. Лениннинг қутлуғ юбилейини янги-янги кашфиёт ва ютуқларимиз билан муборакбод этишга шайланяпмиз. Ҳозирнинг ўзида кимёгарларимиз ўсимликлар ривожини таъминлайдиган бир нечта янги физиологик регуляторлар, гербицидлар топдилар, фойдали ер озуқасини яратдилар. Биологлар эса пахтанинг «Тошкент-1», «Тошкент-2» ва «Тошкент-3» янги навларини ижод қилдилар. Бу навлар вилтга чидамлилиги билан ажралиб туради. Машинасоз олимларимиз эса «зангори кема»ларни такомиллаштириб бораётирлар. Ядрочи физиклар биофизик ва генетиклар билан ҳамкорликда пахта ҳосилдорлигини ошириш ва унинг етилиши муддатини қисқартириш устида ишламоқдалар. Кибернетикларимиз геологлар, темир йўлчилар, кимёгарларга катта математик ҳисоблаш ишларида ёрдам кўрсатишмоқда. Ўсимлик алколоидларини ўрганиш борасида ҳам қувончли натижалар қўлга киритилаётир. Шу ўринда фахр билан айтиб ўтиш кераккн, яна бир ўзбек олими Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди. Академик Қориниёзийдан сўнг бу катта шарафли ном атоқли кимёгар олим Собир Юнусовга ҳам берилди.

Фан чўққиларини дадил забт этиб бораётган олимларимиз бундан буён ҳам партия ва ҳукуматимиз, жонажон халқимизнинг юксак ишончини оқлайдилар, мамлакатимизда коммунизм қурилиши ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшаверадилар.

ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШЛАРИДА

МИНГ БИР КЕЧА-КУНДУЗ

Украина, мен сени шеър деб билардим. Наинки фақат мен, Тарас бобонинг ғазалларини ўқиган ҳар бир ўзбек йигит-қизи сени шеър деб англарди. Тараснинг ўтли мисралари қон-қонимизга, дил-дилимизга сингиб кетган. Ўша шеърни яна бир бор эслайлик:

Ўлсам, дўстлар, жасадим,
Украинага қўйилсин.
Қабрим у кенг даланинг
Қоқ ўртасида бўлсин.

Украина поэзиясининг бобокалони Тарас Шевченконинг шу мисралари биз гўдаклар қалбига ҳам Ватанга меҳр туйғуларини алангалатган бўлса ажабмас. Худди шундоқ. Шу ноёб асар туфайли, асарлар туфайли биз Украинани шеър деб, ғазал деб, достон деб тасаввур этдик. Ўзбек шеъриятининг чавандозлари ҳам ана шу туйғумизни парваришладилар. Хуллас, Украина деганда мусиқий мисралар хаёлга келаверарди.

Украина еллари! Сарин еллар!
Сочларимни ўпиб кетдингиз!
Чечакларни қучиб, кула-кула ўйнаб,
Ёқимли соз чалиб ўтдингиз. (Уйғун).

Ўзбек поэзияси бизга Украина латофати ва гўзаллигини кўрсатибгина қолмай, унинг конли уруш давридаги фожиасини ҳам чизди. Биз буни оташнафас шоиримиз Ҳамид Олимжоннинг «Раксананинг кўз ёшлари» номли балладасидан ўқиб олдик. Раксананинг ёш гўдаги ҳалок бўлган. У бегона юртдаман, ўзбеклар она еридан болам жасадини кўмишга жой берармикан, деган ўйларга боради, кўчаларни саргардон кезади, бир дўст, бир мададкор, кўнглини кўтарувчи бир одам излайди. Мана, унинг қаршисида қадим Шарқ файласуфларидек доно ўзбек мўйсафиди турибди. Ўзбекистон сенинг ҳам она юртинг бўлиб қолди, Раксана, дейди қария. Уруш кўпга келган тўй. Бизнинг йигитларимиз ҳам сенинг юртингда, Украинада қон тўкишмоқда. Биз оға-инимиз... Шу тариқа ўзбеклар бегона юртда мусофир бўлиб турган Раксананинг ярасига малҳам бўладилар. Оғир дамда унинг кўнглини кўтарадилар.

Шундай қилиб, дўстлик ва биродарлигимиз акс этган ҳаётий бир гап поэзиямизга кириб келиб, катта бир ғояни тарғиб этдики, бу балладани ўзбек шеърхонларининг яна неча авлоди ҳаяжон билан ўқишига аминмиз.

Ҳа, 30-йилларнинг ўрталарида туғилган йигит-қизларимизнинг хаёлига Украина шеър бўлиб кирган эди. Биз даҳшатли уруш йилларида Тошкентда украин болаларини, ота-онасиз қолган гўдакларини, озғин, юпун болажонларини кўриб, Украина фақат шеър эмас, балки каттакон халқ, қудратли халқ, фожиага кўкрак кериб турган халқ эканлигини ҳам кўрдик. Ўшанда Украина деганимизда кўз ўнгимизга Шоаҳмад ака фарзандларидан бири бўлган украин боласи Миша Яценко келадиган бўлиб қолди. Меҳр-шафқатли Шоаҳмад ота ва Баҳри опа бошқа 14 нури-дийдаси қатори Миша Яценконинг ҳам бошини силаб улғайтирди. Ҳаётимиз ана шу сингари ибратли воқеаларга бой. Дўстлигимизнинг илдизлари чуқур. Дўстлигимизнинг нишоналарини ўзбек йигити Шевченко юртида тўккан қонида, Ўзбекистон саноатини тиклашга умрини бағишлаган украин мутахассисининг ишида, Тамарахонимнинг «Украина ва Ўзбекистон» қўшиғининг авжларида кўрамиз. Дўстлигимизнинг нишоналарини Украина бинокорларининг Тошкентда қурган уй-жойларида — Украина маҳалласида кўрамиз.

Тошкентда зилзила рўй берганида бошқа қардош республикалар қатори Украина бинокорлари ҳам ёрдамга отландилар. Пойтахтимизга биринчилар қатори Харьков қурувчилари етиб келишди. Уларни Тошкент вокзалида кутиб олувчилар орасида кўрганим бир воқеа ҳамон эсимда: Икки ўзбек қарияси: уларнинг ёнида сочи оппоқ оқарган, дока рўмол ўраган кампир ҳам бор эди. Украиналик бинокорларни хуш келибсиз болаларим, қадамингизга ҳасанот деб кутиб олишди. Кампир энтикиб-энтикиб, дийдасидан тўхтовсиз қўйилиб келаётган ёшларини дастрўмоли билан артарди. Ким билади, кампир шу кезларда нималарини эслади экан?! Киев остонасида мардонавор жанг қилиб, ҳалок бўлган ўғлининг дийдори кўз ўнгидан ўтдимикан? Манави кўк дўппи кийган, соч-соқоли оппоқ кекса украин йигитига нималарни уқтиряпти? Қардош халқ бинокорларини, уйга кириб, бир пиёла чой ичиб кетинглар, деяптимикин?!

Дарвоқе, Украина бинокорлари деганимизда Тошкентда минг бир кеча-кундуз тиним билмай ишлаган азаматларни эслаймиз. Журналист хаёлига эса у ўзи кўрган-билган одамлар, азамат қурувчилар келади. Тошкентда Луганск қурилиш-монтаж поездининг бинокорлари ҳам ҳормай-толмай ишладилар. Минора кранининг бекаси Ирина Головачева Тошкент тупроғида ҳалол меҳнат қилиб, ҳамкасбларининг меҳр-муҳаббатини қозонди. Ирина Головачева билан танишиб, унинг ишларини ўрганганимда, улуғ рус ёзувчиси Антон Павлович Чеховнинг ҳикмати ёдимга бот-бот тушиб турарди: одамнинг ҳамма нарсаси, юз-кўзи ҳам, хулқи-атвори ҳам, қалби ҳам гўзал бўлиши керак. Ҳақиқатан ҳам Ирина ана шундай одамлардан. Головачева украин қизларининг гўзаллиги ва латофатини ўзида акс эттирган меҳнаткашдир. У минора кранини бошқараётганда назар солсангиз, ҳаракатлари шу қадар енгил, шу қадар табиийки, у ишини шу қадар берилиб, завқ билан қиладики, театр саҳнасида рақсга тушаётган балеринани эслатади.

...Украин дўстларимиз қурадиган иморатлар «Москва» колхози ерларига тушадиган бўлиб қолди. Колхозчи Аҳмад Шобаҳромовнинг томорқаси ҳам шу ерда экан. Украин бинокорларини қулупнайхўрликка чақирди. Қурувчилар ҳам танти халқ эмасми, шундан кейинги дам олиш кунида яна шу хонадонга келишиб, пиёз ўтаб беришди.

...Харьковлик Виктор Лобач Чилонзорда бинолар қуришда тер тўкиб ишлаган йигит. У фақат ўзи эмас, бригадасидаги ҳамма йигитлар ҳам кўркам уйлар қуришда куч-ғайратларини аямадилар. Виктор Лобач бригадаси тошкентлик қурувчи, СССР Олий Советининг депутати Холхўжа Баҳодиров бригадаси билан мусобақалашиб ишлади.

— Викторнинг ўзи ҳам, унинг йигитлари ҳам қўли гул бинокор, — дейди Холхўжа, — ишга чиппа ёпишади. Қурилишда ҳамма нарса саранжом-саришта, тартиб-интизомни айтмайсизми! Биз улардан кўп нарса ўргандик.

Хуллас, катта совет оиласида бўлганидек, унинг бир ҳужайраси бўлган Холхўжа Баҳодиров ва Виктор Лобач сингари бинокорларнинг дўстлигида ҳам интернационализмнинг ҳаётбахш куч-қудратини кўрамиз.

...Украин дўстларимизнинг яна бир олий ҳимматини ёдимизга келяпти. Севастополлик она-бола Феодосия Геннадиевна ва унинг қизи Нина Анатольевна Максимовалар тишларида тишлаб юрган пулларига уй сотиб олиб, Тошкентга юборишди. Улар пойтахтимизга йўллаган қисқагина хатда қуйидаги сўзлар битилган эди: «Биз юбораётган ана шу уйни бошпанасиз қолган тошкентлик бир оилага беришингизни илтимос қиламиз». Бу уй кекса меҳнаткаш, Азимхўжа Исломхўжаевга берилди. Унинг уч ўғли Ватан уруши жангларида ҳалок бўлган эди. Тошкентда ишлаётган ҳарбий қурувчилар Азимхўжа отага янги уй беришганини ва бу уйни монтаж қилиш лозимлигини эшитишганида:

— Уйни ўзимиз қуриб берамиз, дейишди. Биз ҳам отага ўғил бўлгимиз бор, — деб қолишди.

Уй битганида Азимхўжа ота аскарларнинг пешанасидан ўпар экан:

— Баракалла ўғилларим, умримга умр қўшдиларинг. Энди иш қилиб, уруш бўлмасин. Она ва келиннинг кўз ёши тўкилмасин, — деган эди.

Украиналик бинокорлар Тошкентга дастлаб келган кунлари қулаб кетай деб турган уй деворига «Тошкент мамлакатимизнинг кўркам шаҳарларидан бири бўлади» деб ёзиб қўйишган эди. Қардош қурувчилар Тошкентга ваъда қилган уйларини бекаму-кўст қуриб беришганидан хабардор бўлган, ана шу уйларда яшаётган тошкентликлар «раҳмат, умрбод унутмаймиз» демоқдалар.

Ҳа, раҳмат деса, ҳар қанча алқаса арзийди.

Украин бинокорлари азим пойтахтимизда 160 минг 300 квадрат метр уй-жой қурдилар. Бу 64 та кўп қаватли уй деганимиз бўлади. Бу тошкентликлардан 4350 та оила янги уйларга кўчиб кирди дегани бўлади. Бу болажонлар қувнашиб юрган 2 та боғча-ясли комбинати, кўплаб ошхоналар, «Украина» ва «Киев аёли» деб номланган кафелардир.

Тошкентлик А. Муҳиддинов, У. Ғиёсов, Г. Батарин оилалари Украина бинокорлари қурган ҳашаматли уйларга кўчиб киришди. Қардош қурувчилар Тошкент билан хайрлашаётганларида бу оилаларнинг одамлари сўзга чиқишиб:

— Қардошлар, дўстлар, сиз Ўзбекистон пойтахтида кўп савоб иш қилдингиз, орқангизда осмонўпар уйлар қолмоқда. Тошкентликларнинг сизга бўлган меҳру-муҳаббатини сўз билан ифодалаш қийин. Тошкентга тез-тез келиб туринг. Пойтахтимизга келганингизда зинҳор меҳмонхонадан жой қидириб юрманг. Тошкент сизнинг жонажон шаҳрингиз. Бизнинг уйимиз эса сизникидир. Ҳаммавақт қариндошлардек уйимизга кириб келаверинг. Уйимизнинг тўри сизники, дейишди.

«Укрстрой» қурилиш трестининг бошлиғи Пётр Харченко самолёт трапидан кўтарилаётиб, Тошкент манзарасига назар ташларкан:

— Бахту-иқбол сенга ёр бўлсин, Тошкент, — деди. Бу жамики украин бинокорларининг дилидаги гап эди.

А. АБДУҚОДИРОВ.

ТОШКЕНТ МЕТРОСИ

Янгидан бунёд этилиб, гўзаллашиб бораётган республикамиз пойтахти Тошкентда қурилиш ишлари худди афсоналардагидек жадал суръатлар билан олиб борилаётганлигининг гувоҳи бўлиб турибмиз.

Шаҳримизнинг бир томони Янгийўлга, иккинчи томони Чирчиқ шаҳри томон бўй чўзмоқда. Шунинг учун Тошкентда метрополитен қурилиши бошлаб юборилиши арафасида турибди.

Тошкент метросининг пўлат излари 47 километрга чўзилиб кетади. Дастлаб Луначарск-Чилонзор оралиғидаги йўл битказилади. Бу йўлнинг узунлиги 16,2 километрни ташкил этади. Тошкент метросида бир кеча-кундузда 230 минг йўловчи кўз очиб-юмгунча пўлат излардан ўз манзилига етказиб қўйилади.

Сиз бу суратларда Тошкент метросининг Комсомол, Улуғбек ҳамда Фарҳод станцияларининг макетини кўриб турибсиз.

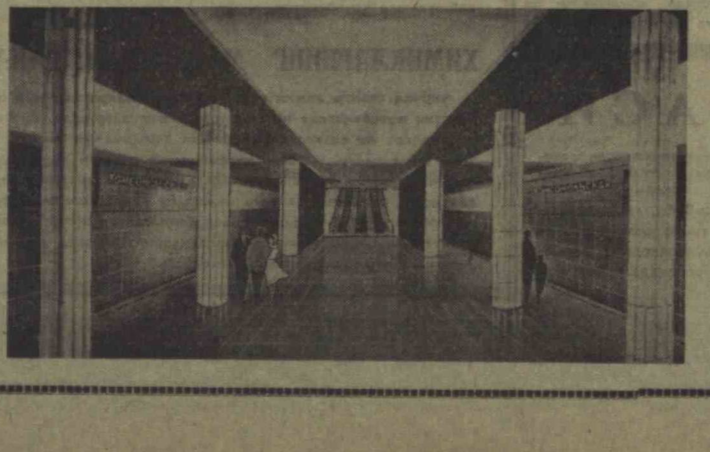

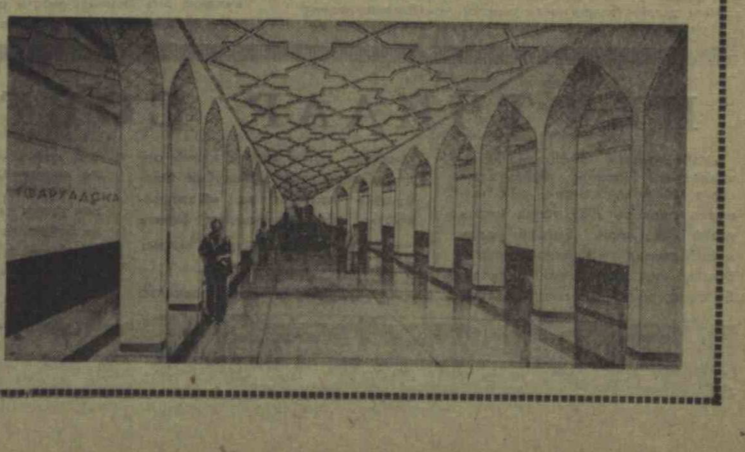

РЕПОРТАЖ

МОВИЙ ҲАВО, ПЎЛАТ ЙЎЛЛАРДА

Ҳа, бугун Биринчи май — тинчлик, меҳнат, гул байрами. Кўркам фасл—баҳор либосини кийган азим Тошкент яна ҳам серфайз ва серзавқ. Ҳамма ерда ёшлик жавлон уради, қўшиқлар қанот ёяди, дилрабо музика янграйди.

Куни кеча бир қизиқ воқеанинг шоҳиди бўлдик. Шаҳар «Аэрофлот» кассаси. Қуёшдан бўлса керак, билакларигача қизариб кетган, мускули бақувват, қўлларини намойишкорона кўрсатаётгандек билетга пул чўзаётган йигитнинг:—эрталикка, соат 12-ю 50 минутда Москвага учадиган самолётга иккита билет,—дейиши билан атрофдагилар бир-бирларига қараб елка қисишди.

— Қизиқ, ахир байрам куни-ку, ёки...

Йигит бу тўладан келган аёлнинг саволига тушунди шекилли:

—Ҳа, байрам! Мен уни икки шаҳарда нишонламоқчиман. Ўтган йили ҳам шундай қилгандим. Қурувчи бинокорман. Байрамни дўстлар билан Тошкентда бошлаб, байрам оқшомини Москвада туғишганларим билан кутаман.

—Байрам кунларида меҳнат вахтасида туриб, кишиларга узоқни яқин қилишда ўз ҳиссамизни қўшишга ҳаракат қилмоқдамиз. Бунинг учун бизда ҳамма шарт-шароитлар мавжуд,—ҳикоя қилади ИЛ-18 ҳаво лайнерлари учиш отряди командири ёрдамчиси Василий Коршак. — Фақат Москвагагина эмас, балки республикамиз шаҳарлари, шунингдек мамлакатнинг турли ерларига самолётлар энг қулай вақтларда учирилади. Ҳаво кемаларини Владимир Дроновга ўхшаб 15 минг соатдан зиёд учган ва миллионлаб йўл босишда штурвални маҳкам тутишда ўзини кўрсатган учувчилар бошқарадилар. Булар В. Басов, В. Краснов, А. Умаров, М. Шербаков ва бошқалардир.

Биринчи май. Биз байрам дастурхони атрофига тўпланганимизда майса гилам қоплаган Қозогистон даштларида ўқдек елиб бораётган поезддан қуйидаги мазмундаги сўзлар янграйди:

—Диққат, «Ўзбекистон» поезди радио узелидан гапирамиз. Ҳурматли пассажирлар, Сизларни баҳор байрами—Биринчи май билан бригадамиз коллективи номидан табриклайман...

Бу диктор — «Ўзбекистон» поезди механик бригадири Мирвали Мирҳусановни кеча вокзалда учратган эдик:

—Пўлат из устида ишлаётганимга ҳам ўттиз йилча бўлиб қолибди,—сўзлайди у камтарлик билан.—Очиғини айтганда бундан ўн йиллар илгари қийналардик. Эски типдаги вагонлар эди. Бунинг устига, поездга паровоз қўшиларди.

—Байрам кунлари пассажирларга қандай шароитлар яратилади!

—Бу айём кунларида пассажирлар оддатдагига қараганда бир оз камроқ бўлади. Улар айрим сабаблар, зарурият ва командировка билан поездга чиқадилар. Шунинг учун байрамда сафарга чиққан кишиларга байрамни вагонда кўнгилдагидек нишонлашлари учун шароит яратишга уринамиз.

Ҳа, шундай! Байрам кунлари ҳам пойтахт дарвозалари—вокзал ва аэропортида дарвозабонлар — темир йўлчилар ҳамда лочинлар эл хизматида бўлмоқдалар.

Байрам авжида, темир йўлчи ва пўлат қанотли азаматлар эса сидқидилдан ҳиммат билан элга хизмат қилмоқдалар.

В. МАҲКАМОВ.

СОҲИЛДА БАҲОР

Аму соҳили яшил либосда. Далаларда, боғларда, Туямўйинида ҳам, Юмуртовда ҳам баҳор нафаси кезмоқда. Пахтакор барвақт қадалган уруғ униш урганини, боғбон ниҳоли барг ёзганини кўриб қувонди, чўпон сурувини ўтлоққа ёйди.

«Одам қўли гул» дейди халқимиз. Ҳа, баҳорнинг гўзаллиги, эл жамоли сулувлиги инсон меҳнатидан. Ерни ясантирган, чўлни боғ қилган ҳам инсон. «Кўклам меҳнат билан кўркам» деб бечиз айтилмаган.

Меҳнат... Бу сўзнинг замирида инсон улуғворлиги, бунёдкорлиги қудрати ётибди. Бу сўзда шон-шараф, қаҳрамонлик, бахт ва камолот мужассам.

1920 йилда тузилган Хоразм Халқ Совет Республикаси ҳукумати олий мукофот таъсис этиб, уни «Меҳнат ордени» деб атаган эди. Бу олий нишон кавалерларидан бири, шахсий пенсионер Аҳмаджон ота Маҳмудов Хива шаҳрида истиқомат қиляпти. Табаррук отахон орден ҳақида гапираркан, бундай дейди:

— Меҳнат ордени кавалерлари рўйхати Владимир Ильич Лениндан бошланади. Лениннинг Хоразм ордени билан биринчи бўлиб мукофотланиши халқининг ўз халоскорига меҳр-муҳаббати ифодаси бўлди. Улуғ доҳиймиз тақдирланган орден билан мукофотланишга мен ҳам мушарраф бўлганим учун беҳад хурсандман. Биз бундан қарийб ярим аср муқаддам озод меҳнат символи — Меҳнат орденини доҳийга йўллаган эдик. Бугунги ҳаётимиз, ажойиб замонамиз инсон озод меҳнат туфайли нақадар буюк ишларга қодир эканлигини кўрсатиб турибди.

Отахон айтганидек, Аму диёри — Хоразм меҳнат шарофатидан гуллаб-яшнаяпти. Пахтачиликда машъаллик байроғи — хоразмликлар қўлида. Шаҳарда ҳам, қишлоқда ҳам қуриш, яратиш суръати авжида. Меҳнат аҳлининг қалби улуғ доҳий юбилейига муносиб совға тайёрлаш орзу-иштиёқи билан тепмоқда.

Биз одатда баҳор гўзаллиги ҳақида завқланиб гапирамиз. Гуллар очилиши, булбуллар сайраши, уйғонган табиатнинг кўркам манзаралари дилимизни мафтун этади. Аммо, инсон ва унинг меҳнатидан баҳраманд бўлмаса баҳор бу қадар гўзалликни касб эта олмасди. Баҳорнинг чиройига-чирой қўшган инсоннинг иши. Наврўзи олам табиатга гўзаллик бахш этиши билан бирга, одамларни жўшқин меҳнат оғушига чорлайди. Хусусан деҳқоннинг жасорати ва иродаси баҳорда имтиҳондан ўтади.

Мана, Аму соҳилида фасли баҳор. Бу йилги баҳор худди кечиккан меҳмон каби кишиларни интизор қилди. Асов Аму қайсарлигини, табиат инжиқлигини қўймади. устма-уст ёмғир ёғаберди, сел устига-сел қуйди.

Бундай маҳалда табиатдан шафқат кутиб ўтирмаслик, юз берган қийинчиликларни матонат билан енгиш — совет кишиларининг олижаноб фазилати. Хоразмликлар сув тошқини хавфини бартараф этишда мислсиз жасорат кўрсатдилар. Инсон иродаси офатни даф этди, Аму чекинди. Туямўйинда тўғон ва сув омбори қурилгач, сув тошқини хавфи батамом йўқолади.

Апрелнинг йигирма куни ёғинсочин билан ўтди. Бир кун қуёш чиқса, икки кун ҳаво булут бўлди, уч-тўрт кунлаб ёмғир тинмади. Лекин, одамлар умидсизланмади. Обкомда тажрибакор деҳқонлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари иштирокида маслаҳат йиғини бўлди. «Куч ва техника етарли, экишни қисқа муддатда ўтказиш учун имконият бор, ҳар қандай шароитда ҳам ваъдага вафо қиламиз» дейишди йиғилиш қатнашчилари. Уларнинг умумий фикри, маслаҳатлари асосида, фан ва тажрибага таянган ҳолда экишни ўтказиш юзасидан тавсиянома тайёрланди, кўп нусхада нашр этилди ва тарқатилди. Зарбдор кунлар бошланди.

Бу йилги экиш мавсумининг ҳар куни, ҳар соати қаҳрамонона лавҳаларга бой. Далаларда кечаси-ю кундузи меҳнат қайнаяпти. Ишга ярокли ҳамма далада. Механизмлар тиним билмайди.

Ҳазорасп районидаги «Ленинград» колхозининг бригада бошлиғи Эрмат Ниёзматов бундай ҳикоя қилади: «Колхоз тузилганидан буён бригадирман. Қирқ йил ишлаб, план бажарилмаган йил бўлмади. Бу йилги қийинчиликларни ҳам енгамиз. Экиш бир оз кечикди, аммо ғўзани бир марта ортиқ парвариш қилиб, май ойидаёқ уни нормал ривожлантиришга эришамиз. Вақтида ўғит, сув берсак ва ишласак, ваъдага яраша ҳосил олишимизга шубҳа йўқ».

Янгиариқдаги Аваз Ўтар номли колхозда Солай Раҳимов, Шовотдаги «Москва» колхозида Сафарбой Рўзибоев, Урганчдаги «Пахтакор» колхозида СССР Олий Совети депутати Ойша Жуманиёзова каби талай тажрибакор пахта усталари бош бўлган илғор бригадалар, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Искандар Дўсов, Карим Раҳимов сингари моҳир ташкилотчилар дарга бўлган колхозлар экишни уюшқоқлик билан ўтказиш учун курашнинг ташаббускори бўлиб, яхши ибрат кўрсатишяпти.

Ҳозир чигит экишнинг энг қизғин даври. Механизаторлар ҳар соат ва дақиқани ғанимат билиб, ер ҳайдашяпти, экишга зўр беришяпти. Экишни яқин кунларда сифатли тугаллаш, чигитни тўла ундириб олиш, ғўза парваришини қизитиб юбориш, бу йил 360 минг тонна «оқ олтин» етиштиришга эришиш — область пахтакорларининг қатъий қарори.

Машаққат ва қийинчиликларни енгиб, пахта фронтида жонбозлик кўрсатаётган, кўкламни меҳнат билан кўркам қилаётган, Ленин юбилейи шарафига меҳнат вахтасида туриб, баҳор байрами—1 Майни янги зафарлар қучган ҳолда кутиб олаётган машъал воҳа азаматларига, мўл ҳосил бунёдкорларига тасанно айтсак арзийди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Янги мисралар

САМАРҚАНД ШЕЪРЛАРИДАН БИРИ

МИРТЕМИР.

Сен менинг тарихимда ўразлик номсан,
Сен менинг тарихимда эзгу айёмсан,
Сен менинг тарихимда қон тўлиқ жомсан.
Сен менинг қўшиғимсан, мангу мақомсан.
Йўқ, на Нуҳсан, на Золсан, на Лут, на
Сомсан,
Ўша бобокентимсан, девзот бобомсан,
Оҳ, нечоғлик суюксан, соз, дилоромсан,
Сўлим Самарқанд!

Йил сайин яшаравер, қадим Самизкент,
Аслида ёлғизмассан, ошкор эгиз кент,
Манглай тер дарёсидан бахти денгиз кент,
Эркин Шарқ сийнасида қуёш менгиз кент,
Эй, менинг ёруғ чашмам, нури чексиз
кент,
Мерос кентлар тожисан, суюк, тенгсиз
кент,
Менга ҳаёт татимас эди сенсиз, кент,
Сўлим Самарқанд!

Ажиб ўлкам ҳуснида ажиб, тенгсиз хол,
Ярқироқ камолингга не-не дунё лол,
Эй, кўзим қорачиғи, юксал безавол,
Заҳматкаш, эй мушти тош, покдил ва ҳалол,
Нони, тузи табаррук, суви зилол, бол,
Ялмоғизга, ёвузга ҳамиша қаттол,
Мақтовига поён йўқ, етук баркамол,
Сўлим Самарқанд!

ОНА ЮРТ

Тупроғинг зар,
Тошинг гавҳар,
деган ҳам бор.
Ягонасан,
Жононасан,
деган ҳам бор.
Меҳригиё,
Қандай зебо,
деган ҳам кўп.
Бебаҳосан,
Тўтиёсан,
деган ҳам кўп.
Биров ундоқ,
Биров бундоқ тўқир мақтов.
Ундоғаммас,
Бундоғаммас, азиз ва дов,
Кўлу тоғлиқ,
Боғу роғлик ўзбек элии.
Момо юрти,
Бобо юрти, бахти селим.
Зару гавҳар-ялтироқ тош
недир олмос,
Сен биз учун ҳам нон, ҳам ош,
мангу мерос.
Авлодларга мерос тупроқ,
олтин бешик.
Келса қардош, келса қўноқ,
ланғирт эшик.
Тирикликда диёримсан,
бол ва оқ сут.
Ўлсам агар мозоримсан,
эй, Она юрт!

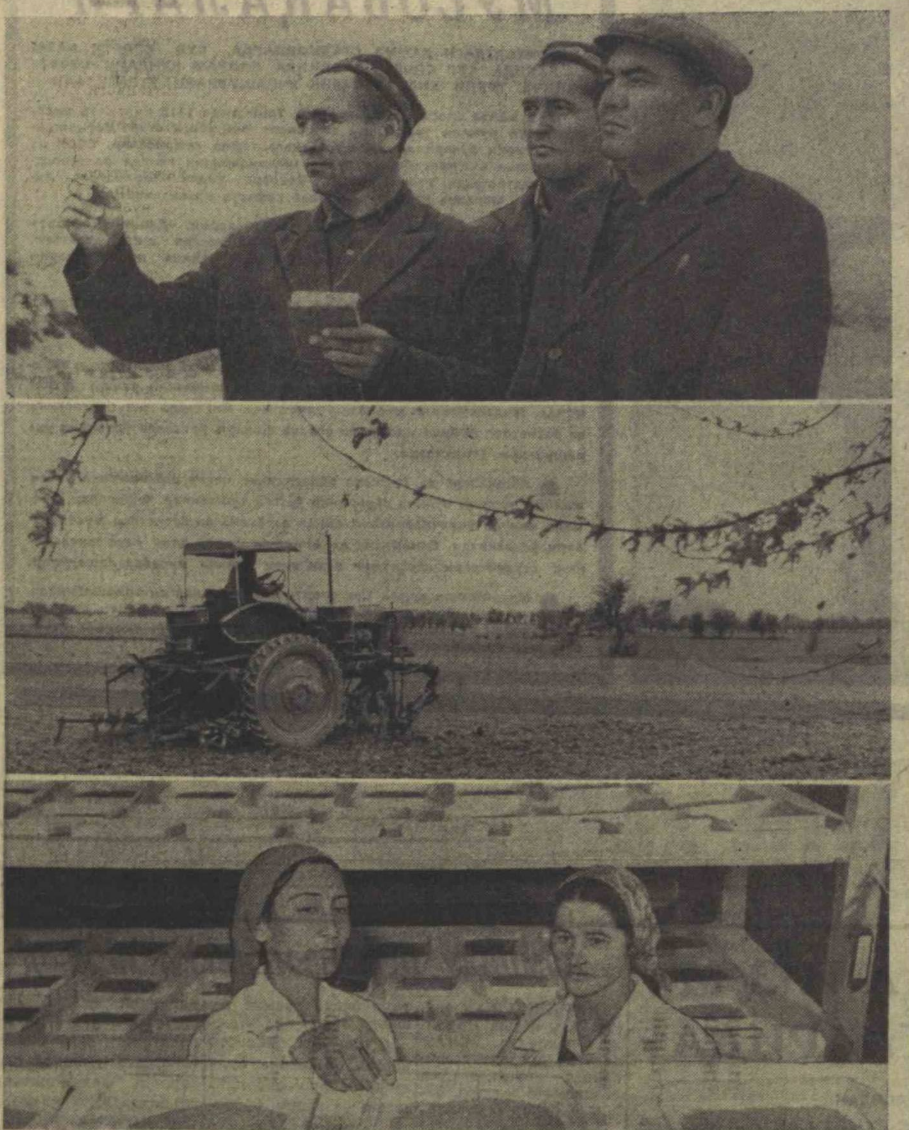

Қишлоқ меҳнаткашлари баҳор байрамини янги-янги ютуқлар билан кутиб олмоқдалар. Юқоридаги суратда Андижонда янги ташкил топган «Шаҳрихон» совхозининг парторги Ғ. Комилов бош инженери К. Исҳоқов ва бош агроном К. Маҳмудов ўртоқлар янги ерларнинг шароитини ўрганмоқдалар. Ўртадаги суратда Поп районидаги «XXII партия съезди» колхозининг 9-бригадасида ғўза ниҳолларига дастлабки ишлов бериш пайти тасвирланган. Пастдаги суратда эса, шу райондаги Ленин номли колхознинг тажрибали инкубаторчилари Тўйчиби Мадалиева ва Зулфия Ризаеваларнинг қурт уруғини жонлантираётган пайтдаги ишлари кўрсатилган.

А. Тўраев, С. Безносов ва О. Османов фотолари.

ХИЁБОНЛАР ЧОРЛАЙДИ

Пойтахтдаги мавжуд 15 га яқин боғ ва хиёбонлар мавсумга тайёрлаб қўйилганига бир неча кун бўлди, — ҳикоя қилади шаҳар Совети ижроия комитети маданият бўлими бошлиғи Р. Алимов. — Улуғ доҳиймиз Владимир Ильич Ленин туғилган кун—айём муносабати билан пойтахтимизнинг барча истироҳат боғларида Ильич ҳаёти ва революцион фаолиятига бағишланган катта оммавий халқ сайиллари ўтказилади.

«Роҳат» истироҳат боғи шаҳарликлар ҳордиқ чиқарадиган энг сўлим манзилгоҳдир. Бу ерда ҳозиргача 15 гектар майдонга ҳар хил манзарали ва мевали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Гулзорлар кенгайтирилди. Унга яқин янги фонтанчалардан муздек зилол сув отилиб турибди. Бугун икки ва кўп кишилик янги келтирилган 50 дан зиёд қайиқларда кўл бўйлаб сайр қиласиз. Шуниси қувончлики, боғда ёз давомида бир кунлик дам олиш уйи шаҳарликлар ихтиёрида бўлади.

«Дендропарк»—ўрмон кишиларнинг дам оладиган севимли оромгоҳларига айланиб бормоқда. Бу ўрмонни эслатувчи боққа бориш бир мунча осонлашиши билан бирга кўнгилдагидек дам олиб қайтиш учун зарур бўлган барча қулайликлар яратилди. Савдо хизмати яхшиланди. Бугун 1 Майда бу ерда маза қилиб ҳордиқ чиқаришингиз мумкин.

Пионер ёзи болаларнинг табиат қўйнида мириқиб ўйнашлари ва дам олишлари учун ҳам қатор тадбирлар олдиндан планлаштириб қўйилган. Улар учун Максим Горький ва Собир Раҳимов номли боғларда пионер лагерлари ташкил қилинади. Шунингдек, боғларда болалар бурчаклари, спорт майдонлари ва аттракцион ўйинлари болалар хизматида бўлади.

Тошкент ҳайвонот боғини байрам кунлари болалар тўлдириб юборишади. Бу ер янги келтирилган турли ҳайвонлар, қушлар билан бойитилмоқда.

Тошкент куранти қайта тикланмоқда. Бу ерда «Тошкент — кеча, бугун, эртага» деган темада шаҳар музейи ташкил қилинади. Май ойида очиладиган музей орқали салқин боғлар, сўлим хиёбонлар оралаб дам олган кишилар шаҳар тарихи билан ҳам танишишга муяссар бўладилар.

Ҳурматли меҳнат аҳли! Байрам кунлари боғлар, хиёбонлар сизларни ўз қўйнига чорлайди.

Р. ИСҲОҚОВ,
Ҳ. НОСИРОВ.

БИР УЙ ҚУВОНЧ

ҲИКОЯ

Тунуқ мома қиш бўйи катта ўғлиникида туриб қолди. Чилла совуқ келгани учун йўлда бетоб бўлиб қолишдан қўрқди. Невараларимга касалимни кўтариб бораманми, деб мўрт суякларини сандал оловида тоблаб ётди. Тўқсон ўтиб, кунлар исий бошлади. Қашқадарё қирғоқлари йигит лабидек майса билан безанди. Яланғоч дарахтларнинг шохлари бўртиб, сичқонқулоқ барг ёзди. Қўзичоқларнинг ёқимли, майин «ба-ба»си эшитила бошлади. Саъва, тўтиқушларнинг ёниб-ёниб сайрашидан дил қувонади. Ялпиз, қоқи, майсаларнинг бўйидан маст бўлган шабада югуриб-елиб, бошини қаёққа уришни билмайди.

Кампир «Камолжонимни, невараларимни кўраман» деб сафар тараддудига тушиб қолди. Катта келинига исмалоқ печак, ёғли кулча ёптиртирди. Қоғати ёнғоқ, майиз, куртларини тугунга тугди. Совға-саломларнинг ўзи уч тугун, кийим-кечаклари бир тугун бўлди.

Кузатгани қуни-қўшнилар, қариндошлар келишди.

— Муллойи, аэропланда учасизми?

— Йўғ-э, болажоним. Оёғи ерга тегмайдиган нарсага ишониб бўлармиди. Мошин, поезддан тинчи йўқ.

— Носкадини унутманг, хумори тутиб йўловчилар билан уришиб юрманг яна.

Ўғли Тошкентда ўқийдиган бир қўшниси Камолжоннинг уйини мақтаб кетди.

— Ўғлим борган экан. Иссиқ, совуқ сув мармар ҳовузчага шовуллаб оқиб тураркан. Деворлари сутдай. Поллари уч яшар тойчоқнинг сағрисидай ялтилларминш. Болконидан шаҳарнинг теиг ярми кўриниб тураркан. Майрамни ҳам ўшарда ўтириб, кўк чой ичиб томоша қилаверасиз.

Кампир келинини чақирди:

— Болам, чилимни келтир. Бир чакай.Ҳа, нима демоқчийдим? Невараларимдан бохабар бўл. Айропландан ғўзаларга дори сепишса ариққа чўмилишмасин. Меваларни ювиб енглар. Дарсларини қилмаса ҳам кўп уришма. Юраги ўлсиб, ўсмай қолишади.

Кампир чилимни найидан тортиб-тортиб, келинига берди. Дуо ўқиб, юзига фотиҳа тортди.

— Илойи омин, эсон-омон ўтиринглар, — деб ўрнидан турди.

Бу орада ўғли идорадан укасига қўнғироқ қилди:

— Камол, яхшимисан. Онамни поездда жўнатяпмиз. Эрта чоштгоҳларда боришар.

— Нечанчи вагон?

— Вагони... — трубка қир-қир этиб, товуш узилиб қолди. Алоқачи қизнинг майин овози эшитилди:

— Кўп тақиллатаверманг, линия узилди...

Эрталаб Камол кўзлари жовдираб Душанбадан келган поезднинг вагонлари олдидан икки-уч марта югуриб ўтди. Оқ рўмол ўраган кампирларнинг орқасидан югурди. Перронда одамлар камаймасдан яна бир поезд келиб қолди.

Энди нима қиламан? Қаёққа борай?

* * *

Комиссарлар ҳайкали олдида бошига оқ рўмол ўраган, қора бахмал камзул кийган кампир турибди. Оёғининг остида тўртта тугун. Такси, юк машинаси, ҳатто автобусларга ҳам қўл кўтаради.

Шаҳар томондан яшил чироғини ёқиб келаётган машина йўл четида тўхтади. Кампир югуриб унинг олдига борди. Шофёр йигит ишни кампирнинг «майда чақасидан» бошлагиси келмай, машинани ҳайдаб кетмоқчи бўлди-ю, кампирнинг таксилар тўхтайдиган жойни ҳам тополмай бу ерда турганн учун раҳми келиб, ўтиб кетмади. Йигит орқа эшикни очди. Кампир тугунларини шошмасдан битта-битта олиб, ўриндиққа қўйди. Сўнг ўзи чиқиб ўтирди. Нафасини ростлаб, рўмолини тўғрилади.

— Иссиққакан Тошкант, уфф.

— Эшикни ёпинг, — деди шофёр.

Кампир қандай ёпишни билмади. Йигит энгашиб ўзи ёпди.

— Қаёққа ҳайдай, она?

— Камолжонникига-да, болам. Бошқа қаерга борардим.

— Қайси даҳага?

— Даҳасини қайдан билай. Камолжон ўғлимникига-да.

— Камоллар кўп Тошкентда, қайсисиникига?

— Нега кўп бўлар-экан. Мани Камолим битта, кенжам, супра қоқдим.

«Дардисар-ку бу кампир. Гараждан чиққанимга ярим соат бўлди. Бир тийиннинг тайини йўқ ҳали».

— Э, туша қолинг, онажон. Мен ишлашим керак.

— Вай, нимага тушар эканман, болам. Ўғилгинамнинг шундоқ дарвозасининг ёнгинасига элтиб қўйсанг. Машинанг дув-дув деса, невараларим чопқиллаб чиқишади. Дуо қиламан болам.

«Дуо билан план тўлармиди? Роса одамига йўлиқибман-ку. Ўзи асли машинани тўхтатмасдан ўтиб кетсам бўларкан».

— Нима қилай бўлмаса, она!

— Ҳайдайвер болам.

«Нима қилсам? Кампир билан юраверсам уйини ҳам тополмаймиз, кун ҳам ўтиб кетади». Шу сабабли у яшил чироқни ёқиб қўйиб, йўл-йўлакай қўл кўтариб турганларни олиб кетаверди. Кампир бурчакда ўтириб; қўлини пешанасига соябон қилганча деразадан кўп қаватли уйларга, хиёбонларга тикилиб борарди.

— Бу одамларнинг уйи, иши йўқми болам?

— Бор.

— Ҳаммаси кўчада посон юришибди-ку.

Тушга яқин машина икки томонида дароз тераклар саф тортган Анҳор ёқалаб келаётган эди. Кампир тугунларини ушлаб, киссаларига қўл солиб, анча ивирсинди. Уни ойначадан кўриб турган шофёр «Маҳалласини таниди шекилли. Энди пул тўламасдан тушиб қолишга баҳона излаяпти. Ўзини соддаликка олиб, мени лақиллатипти» деб ўйлади. Чиндан ҳам шу пайт кампир.

— Тўхтат, болам тўхтат, — деб қолди.

Йигит тормозни босди. Машина Анҳор ёқасида секин тўхтади.

— Тушасизми?

— Йўғ.

— Нега тўхтатдингиз бўлмаса? — сўради шофёр ён ойначани каттароқ очиб, киссасидан «Памир» қутисини оларкан. Эзилган папиросни лабининг бир четига қистириб, гугурт ёқиб тутатди.

— Носкадимни қидиряпман, болам. Машинанг юмшоққина, ҳовуз бўйида ўтиргандай хур-хур шамол эсаркан. Уйқу босиб, носвой сабилнинг хумори тутиб кетди.

Бу гапдан шофёрнинг кўнгли бир оз юмшади: «алдамаган экан. Майли, бўлгани бўлди энди. Бу куним шу кампир билан ўтар экан». Оёғининг остидан латта олиб, ташқарига чиқди. Рулда ўтирганда шофёр кампирга узун кўринган эди. Оёғи калта, ғўла йигит экан. Қўйлагининг орқаси терлаб, мижиқланиб, баданига ёпишиб қолибди. Доғли шимининг тиззалари халта бўлиб қолган. Айиқдай бесўнақай юриб, латтани ариқ сувига ботириб келди. Машинанинг эшикларини, копотни артди. Ўриндиқларни қоқди. Шу пайт хиёбондан йигит-қиз келиб, машина бўшми, деб сўрашди.

— Нимайди?

— Бизларни Олой бозорига элтиб қўйсангиз.

Йигит-қиз янги топишганми, кампирдан уялишдими, бир-бирига бир оғиз сўз айтишмади.

Шофёр бозордан қоғозга манти ўраб чиқди. Кампир билан бирга еймшдр. Йигит:

— Мен гўшт олиб чиқай,— деб кетаётганда кампир унга.— Болам, манга нос бўлса олиб чиқ. Адо бўлибди, — деди.

Йигит тўр халтада гўшт, қоғозда нос келтирди. Кампир носни отиб кўрди.

— Серёғ, донадор бўларкан Тошканнинг носи.

Семиз, бағбағаси осилган, бир қўлида соябон, бир қўлида чарм сумка кўтарган хотин машина олдига келди.

— Такси бўшми?

— Бўш.

У эшикни шарақ очиб, олдинги ўриндиққа ўтирди. Сочи қирқилган. Кўз-киприкларини роса бўяган. Охун алачадан енгсиз тор кўйлак кийган. Қалин лаблари қип-қизил. Ундан тер, ҳар хил атир, упа ҳиди келарди. Бутун вужуди гўшт ичида кўмилиб қолган. Пишиллаб, оғир-оғир нафас олади:

— Себзорга ҳайда.

Тахтапулдан ўтганда йигит машинани кескин бурди. Покришка остидан бир қайроқ тош йўл четига отилиб кетди. Семиз хотин безовталаниб, катта кўк кўзларини шофёрга олайтирди. Йигит муюлишда машинани тўхтатди. Ҳисобкашни буради.

— Ичкарига ҳайда!

— Машина бурилолмайди.

— Ҳамма машиналар бурилади-ку. Саники радикулит бўлганми?

— Бир сўм беринг.

— Счётчикда олтмиш тийин-ку.

Хотин шофёрга безрайиб қараб турди. Сўнг эшикни очиб, бошини эгиб тушди. Қўл соатининг остига қистириб қўйган бир сўмни шофёрга отиб, эшикни карс силтаб ёпди.

Шу пайтгача тескари бурилиб ўтирган кампир:

— Войхудойим, бирам семириб кетибди-я, — деди.— Турки мунча совуқ.

Шарқдан эсган шамол билан бирга шаҳар устига шом пардаси ёйила бошлади. Қуёш қизариб, ботди. Кўчаларда чироқлар ёнди. Йўллар ғира-шира. Лекин ҳали фараларни ёқишга эрта. Кампир ҳавотирлана бошлади:

— Болам, бу Камолжон жуда узоқда турар экан-да. Уззу кун юриб ҳалиям етмаяпмиз-а. Яқинлашиб қолдимми ўзи?

— Ҳа, яқинлашяпмиз,— деди-ю, йигит ўйланиб қолди. «Кампирни қаерда қолдираман? Эрта бир чораси топилар. Справочнийлардан шаҳардаги ҳамма Камол Азизларнинг уйини суриштираман».

— Санням роса овора қилдим. Қанча оласан болам?

— Йигирма сўм берсангиз бўлади, онажон.

— Бор-йўғи ўн икки сўмим бор-ку. Майли Камолжондан олиб бераман қолганини.

«Қизиқ, бу кампирнинг қаерда сочи оқарган ўзи».

Йигит машинани озиқ-овқат магазини олдида тўхтатди.

— Келдикми,— шошиб сўради кампир.

— Йўқ ҳали,— у плафонни ёқиб қўйди,— мен папирос олиб чиқай.

Машина тор кўчага бурилиб кетди. Кичик дарвоза олдида тўхтади. Кампир камзулининг киссасидан пул олиб узатди.

— Олиб қўй, ўргилай.

— Йўқ. Планим тўлди. Сизни ҳали манзилингизга элтиб қўйганим йўқ-ку. Бугун бизникида меҳмон бўласиз.

— Ҳалиям етмадикми?

Дарвоза очилиб, халат кийган, ўрта бўйли, семизгина, истараси иссиқ жувон чиқди. Шофёр унга қараб:

— Меҳмон келтирдим,— деди. — Мен ҳозир машинани паркка қўйиб келаман.

— Ўргилай,— шофёрга эланди кампир,— йўлдан Камолжонникига кириб, онанг эсон-омон келдилар деб қўй. Бўлмаса хўп ташвишланиб ўтирар.

Шофёр мийиғида кулди:

— Майли, майли.

Йигит қайтиб келганда кампир тўлаболишга суяниб, ухлаб қолган эди. Кўк томирлари бўртиб турган ориқ қўлида ялтироқ носкади. Оппоқ сочлари рўмоли остидан чиқиб, чўлоқларини ёпиб турибди. Оёғида янги махси. «Бу бош нималарни кўрмаган? Шундай бўлса ҳам боладай содда-я». Йигит кампирнинг устига кўрпача ёпиб, юзига қаради. Кампирнинг ажин босган беозор чеҳрасида маъюс бир меҳр, соддалик бўртиб турарди. «Жуда ғалати йўловчи топибман. Қанийди менинг ҳам шундай онам бўлса. Бошимда кўтариб юрардим. Афсуски, дунёда ота-она ёлғиз бўлади. Ҳа яккаю ёлғиз». Йигит эрталаб кампирнинг ёнидан ўтиб кетмаганига суюнди. «Қаерларда овора бўлиб юрарди ҳозир. Менинг кўнглим ҳам тинчимасди».

Йигит катта уйга кирди. Болаларни бири қурт, бири ёнғоқ ҳовучлаб ўйнаб юришарди. Хонадонга кампир билан файз киргандай. «Йўловчи эмас, бир уй қувонч келтирган эканман».

Самар НУРОВ.

МИСЛСИЗ ЖАСОРАТ ШАРАФИГА

Ер юзининг биринчи космонавти номи билан аталган Тошкент хиёбонида Юрий Алексеевич Гагариннинг улуғвор ҳайкали ўрнатилди. 30 апрель куни шаҳар меҳнаткашларининг юзлаб вакиллари бу ерга келдилар. СССР Давлат гимнининг садолари остида Совет Иттифоқи Қаҳрамони полковник М. И. Задорожний, 11-қурилиш трестининг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Х. Қорабоев, «Юлдуз» фирмасининг тикувчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати П. Х. Абдураҳмонова монументни очадилар.

... Парда туширилиши биланоқ митинг қатнашчилари кўз олдида «Космос» деб номланган меъморчилик-ҳайкалтарошлик композицияси намоён бўлади. «Бойконур» космодромини эслатувчи майдончага 15 метрлик гранит зинадан юриб чиқилади. Унинг устига ўзбек миллий нақшлари билан безатилган 28 метрлик иккита металл устун ўрнатилган. Унга мустаҳкамланган металл қуббанинг ўнг қирраларида эса, Совет Иттифоқи герби тасвирланган ва Ойга элтиб қўйилган байроқчаларнинг металлдан қуйилган нусхаларига кўзингиз тушади.

Монументнинг ҳар иккала томонида ҳарбий учувчилар фахрий қоровулликда турадилар. Ёш пионерлар ҳайкал супачасига гулдасталар қўйишади. Шу воқеа шарафига композитор А. Пахмутова ёзган музикали эпитафия янграйди. (ЎзТАГ).

Суратда: «Космос» монументининг кўриниши.

СПОРТ МУСОБАҚАЛАРИ

ПОЙТАХТДАГИ ҲАММА СТАДИОНЛАРДА, СУВ СПОРТИ БАЗАЛАРИДА, СУВ СПОРТИ САРОЙИДА БАЙРАМ КУНЛАРИ СПОРТ БЎЙИЧА ТУРЛИ ХИЛ ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ

● 2 майда спорт шинавандалари Тошкентда 1118 километр масофали кўп кунлик традицион велоспорт пойгасига старт берилишининг гувоҳи бўладилар. Бу мусобақага терма командалар, СССР ва Ўзбекистон ССРнинг бошқа турли шаҳарларидан келган велоспортчилар қатнашади. Улар Тошкент—Бекобод—Қўқон—Наманган — Андижон — Фарғона маршрути бўйлаб сафарга отланадилар.

● Шу куни «Пахтакор» ёшлик спорт саройи, «Динамо», «Старт» стадионлари жуда гавжум бўлади. Томошабинлар енгил атлётика, волейбол, баскетбол, қиличбозлик ва теннис бўйича мусобақаларни кўришлари мумкин.

● Республикамизнинг область ва шаҳарларида ҳам катта спорт байрамлари бўлади. Олмалиқ шаҳрида шахматчилар, Чирчиқда эса баскетболчилар, Янгийўлда волейболчилар беллашадилар.

● Бухоро ҳамда Наманган шаҳрида ўзбекча ва эркин кураш бўйича полвонларнинг мусобақалари қизғин ва шиддатли ўтиши кутилмоқда. Мирзачўлнинг маркази Гулистонда, Янгиерда енгил атлётика ва баскетбол бўйича колхоз ва совхоз ёшлари ўртасида ўртоқлик учрашувлари ўтказилади.

● Қашқадарё ва Тошкент областининг қатор районларида ўзбек миллий кураши бўйича полвонлар ўртага тушадилар. Оҳангарон шаҳрида мактаб ўқувчиларининг енгил атлётика ва баскетбол мусобақалари ўтказилади. Самарқанд ва Андижон шаҳар олий ўқув юртларининг студентлари спортнинг олти тури бўйича мусобақалашадилар.

● Митрофанов номли Сув спорти саройига келган томошабинлар зерикишмайди. Бу ерда республикамизнинг кўзга кўринган сузувчи спортчилари ва жисмоний тарбия институти спортчиларининг мусобақалари бўлади.

Рассом ҳангаси

Тилида ва дилида.

Кимнинг кимда кўнгли бор?..

— Қайси ташкилотдансизлар?
— Хўжаевлар оиласи.

— Овози чиқмаяпти-ку?
— Хайрият-э..

Баҳор...

Байрам футболи.

Рассом М. Воробейчиков.

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ЮБИЛЕЙ САНАСИ ОЛДИДАН

● СОФИЯ. Болгарияда В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги шарафига революциянинг улуғ доҳийси ҳаёти ва фаолияти тўғрисида бир қанча китобларни нашр қилишга тайёргарлик кўрилмоқда. Улар орасида совет авторларининг китоблари — М. Шагинянннинг «Ульяновлар оиласи» деган роман-хроникаси, М. Прилежаеванинг «Ажойиб йил» қиссаси бор. Жаҳондаги кўпгина мамлакатлар шоирларининг «Жаҳон Ленинни куйлайди» шеърлар тўплами чиройли қилиб нашр этилади. «Жаҳон Ленин ҳақида ҳикоя қилади» деган тўплам ҳам босилиб чиқади. Унга совет ва чет эл ёзувчиларининг В. И. Ленин тўғрисидаги ҳикоялари киритилган.

СОВЕТ ЭНЕРГЕТИКЛАРИ КУБАДА

● ГАВАНА. 220 минг вольт кучланишли электр линияси қурилишининг лойиҳа топшириғи тасдиқланди. Совет мутахассислари ишлаб чиққан ва Кубада биринчи юксак вольтли электр линияси халқ ҳокимияти йиллари мобайнида қурилган «Ренте» билан «Нуэвитдас» катта иссиқлик электр станцияларини бирлаштиради. Ишни битказиш учун зарур бўлган барча ускуналар, материаллар ва механизмларни Совет Иттифоқи етказиб беради. Салкам 280 километр узунликдаги бу линия мамлакатда бирлашган энергетика системаси яратишни бошлаб беради.

ПОМПИДУ ПРЕЗИДЕНТЛИККА НОМЗОД

ПАРИЖ, 29 апрель, (ТАСС). Жорж Помпиду Францияда ўтказиладиган президент сайловида президентлик лавозимига номзод бўлишга қарор берганлигини бугун расмий равишда эълон қилди.

Собиқ бош министр берган баёнотида бурч амри билан, давомийликни ва зарур мўътадилликни сақлаб қолишга интилиб ва мамлакатнинг келажагини тайёрлаш умидида шу қарорга келганлигини таъкидлади.

СОВЕТ—ЖАЗОИР ПРОТОКОЛИ ИМЗОЛАНДИ

ЖАЗОИР, (ТАСС). Бу ерда иккала мамлакат ўртасидаги 1969 йилги товар обороти тўғрисида Совет — Жазоир протоколи имзоланди.

Протоколда кўзда тутилганидек, Совет Иттифоқи Жазоир Халқ Демократик Республикасига ёғоч-тахта, металл, асбест, пахта, сариғ ёғ, қанд-шакар ва бошқа моллар етказиб беради. СССР одатда Жазоир четга чиқариб сотадиган зайтун меваси, цитрус мевалар, мева шарбатлари, пўкак хом ашёси ва пўкакдан ясалган буюмларни, шунингдек ёш республиканинг ривожланаётган саноати ишлаб чиқараётган маҳсулотларни, жумладан заҳарли дориворлар, лок ва бўёқлар, чарм пойафзал, сигареталар сотиб олади.

1967 йилда иккала мамлакат ўртасидаги товар оборотининг ҳажми бултургига нисбатан икки баравардан зиёд ортади ва 120 миллион долларга яқинлашиб қолади.

ЧССР ФЕДЕРАЛ МАЖЛИСИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

ПРАГА, Бу ерда ЧССР федерал мажлиси халқ палатаси билан миллатлар палатасининг қўшма йиғилиши бўлиб ўтди.

Сессияда ЧКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Г. Гусак, ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзолари, ҳукумат Раиси О. Черник бошчилигидаги федерал ҳукумат аъзолари, Чехия ва Словакия миллий ҳукуматининг, Чехия ва Словакия миллий кенгаши аъзолари иштирок этдилар.

Миллатлар палатасининг Раиси Д. Ганес ҳар иккала палатанинг қўшма мажлиси арафасида бўлиб ўтган федерал мажлис президиуми йиғилишида П. Цолотка уни федерал мажлис раислиги лавозимидан озод этишни сўраганлигини федерал мажлис депутатларига маълум қилди.

ЧКП Марказий Комитети апрель пленумининг қарори ва тавсиясига кўра, П. Цолотка федерал ҳукумат раиси ўринбосари лавозимига ўтиши керак.

Палаталарнинг раислари П. Цолоткага қилган ишлари учун федерал мажлис депутатлари номидан миннатдорчилик билдирдилар.

Депутатлар ЧССР миллий фронти Марказий Комитети Раиси Э. Эрбаннинг таклифига биноан А. Дубчекни федерал мажлис раиси қилиб сайладилар.

Кения республикасининг пойтахти — Найробини ҳақли равишда Африка қитъасининг энг гўзал шаҳарларидан ҳисоблашади. Найробининг ажойиб иқлими ва қулай географик шароити уни Кениянинг маъмурий марказигагина эмас, балки бутун Шарқий Африканинг асосий шаҳрига айлантирган. Суратда: пойтахтнинг марказий кўчаси Харамбенинг тепадан кўриниши.

С. КУЛИК фотоси. ТАСС фотохроникаси.

ҲАМКОРЛИК МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

АККРА, (ТАСС). СССР билан Гана ўртасидаги 1969 йилги товар айирбошлаш тўғрисидаги протокол бу ерда имзоланди. Протоколга мувофиқ Совет Иттифоқи Ганадан какао лўвияси, қимматли ёғоч навлари ва бошқа бир қанча товарлар сотиб олади. Гана эса, СССРдан нефть, тракторлар, автомашиналар, саноат ускуналари ва қанд-шакар сотиб олади.

МАЙ ОЙИДА ОБ-ҲАВО ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

Апрель ойи тез-тез ёғингарчилик бўлганлиги сабабли анча салқин келди. Айрим жойларда момақалдироқ бўлиб, дўл ёғди. Май ойида ҳарорат бирмунча кўтарилади. Ойнинг биринчи декадаси ва 15—25 май кунлари ҳаво ўзгаради. Шу кунлари ёғингарчилик ва сел ёғиши, момақалдироқ бўлиши кутилади. Аммо намгарчилик нормадан ошмайди. Фақат тоғли ва тоққа яқин районлардагина намгарчилик нормаси бир оз кўпроқ бўлиши мумкин. Ойнинг биринчи декадаси ва бешинчи беш кунлигида ҳаво бир оз пасайиб, кечалари 5-10, кундузи 15-20 даража иссиқ бўлади.

Иккинчи декада ва олтинчи беш кунликда ҳарорат кўтарилади, кечалари 17-22, кундузи 30-35 даража иссиқ бўлади.

Ўртача ойлик ҳарорат 18-23 даража атрофида бўлади. Бу нормадан бир оз пастдир.

А. АВАНЕСОВА,
Тошкент узоқ муддатли об-ҳаво бюросининг бошлиғи.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Баҳор ва бахтиёрлик қўшиқлари, 9.15 — Маршлар ва қўшиқлар, 9.45 — МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙГА БАҒИШЛАНГАН ЭШИТТИРИШ (Тошкент шаҳар В. И. Ленин номли майдондан репортаж), 12.45 — МОСКВА. ҚИЗИЛ МАЙДОН. МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙГА БАҒИШЛАНГАН ЭШИТТИРИШ, 16.00 — Концерт, 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 17.00 — «Тўйлар муборак» (вокал сюита), 18.00 — Рақс куйлари, 18.40 — Концерт, 19.00 — Ўзбекистон композиторларининг асарлари, 19.20 — Концерт (татарча), 20.00 — «Байрам дастурхони атрофида», 21.00 — Концерт, 22.20 — Байрам концерти, 23.15 — Халқ куйлари.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.45 — ТОШКЕНТ, В. И. ЛЕНИН МАЙДОНИДАН 1-МАЙ ТАНТАНАЛАРИ ОЛИБ КЎРСАТИЛАДИ.

12.45 — МОСКВА, ҚИЗИЛ МАЙДОНДАН 1-МАЙ ТАНТАНАЛАРИ ОЛИБ КЎРСАТИЛАДИ.

16.55 — Кўрсатишлар программаси, 17.00 — Болалар учун эшиттириш, 17.40 — Телефильм, 18.10 — «Муҳаббат куйлайди» (фильм-концерт), 18.35 — «Ёшлик» студияси кўрсатади, 20.05 — «Трясогузка» армияси яна жангда» (бадиий фильм), 21.30 — Байрам базми, 23.00 — Катта байрам концерти (рус тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — Олмаота ва Фрунзе телестудияларининг кўрсатишлари.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ватан ўғлонлари — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 6.45, 8.30 ва 10.15 минутларда), НАВОИЙ номли (ўзбек тилида), «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (эрталаб соат 11.40, кундуз 1.20 минутларда ва 5 да).

Хонимлар ҳаётидан лавҳалар — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Ажралишадиган бўлдик — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ака-ука Карамазовлар — «МОСКВА» (эрталаб 10, кундуз соат 3, кеч 7 ва 9 да).

Қўлга тушмас қасоскорларнинг янги саргузаштлари — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб 9.45, 11.30, кундуз 1.15 минутлар ва 3, 5 да).

Қўлга тушмас қасоскорлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 10, кундуз соат 4 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 6 ярим ва 10 да бошланади)

Ака-ука Карамазовлар (1-2 сериялар) — ТЕЛЬМАН номли.

Ватан ўғлонлари — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ажралишадиган бўлдик — «ХИВА».

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

1—3 майда

КАТТА БАЙРАМ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР: Ўзбекистон ССР, Туркманистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти

КОМИЛЖОН ОТАНИЁЗОВ

Ўзбекистон халқ артисти Қундуз МИРКАРИМОВА

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Дилором ШЕРОВА

Солистлар: Фахриддин УМАРОВ, Зокиржон СУЛТОНОВ, Ойхон ЁҚУБОВА, Сора ШУКУРОВА, Гулшод ОТАБОЕВА, Дилбар АБДУЛЛАЕВА, Фазилат ШУКУРОВА ва бошқалар.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ

Программани Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Муҳаббат МУСАЕВА олиб боради.

1 майда концертлар кундуз соат 2 ва кеч 8 яримда,

3 майда кундуз соат 2 да бошланади.

Билетлар Концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида эрталаб соат 11 дан сотилади.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

1 май — УЧИНЧИ ОРЗУ (кундуз ва кечқурун).

2 май — ДИЙДОР (кундуз ва кечқурун).

3 май — ДИЙДОР (кундузи), 18 ЁШЛИГИМ (кечқурун).

4 май — УЧИНЧИ ОРЗУ (кечқурун).

7 май — ОДАМЛАР (премьера).

8 май — 18 ЁШЛИГИМ.

9 май — ОДАМЛАР (кундуз ва кечқурун).

Спектакллар кундуз соат 12 да ва кеч 7 яримда бошланади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

2 майда

КАТТА БАЙРАМ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР: Ўзбекистон ССР халқ артисти

Қундуз МИРКАРИМОВА

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:

ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА

Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Дилором ШЕРОВА;

Солистлар: Комилжон БАРАТОВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Ойхон ЁҚУБОВА, Сора ШУКУРОВА, Гулшод ОТАБОЕВА, Дилбар АБДУЛЛАЕВА, Фазилат ШУКУРОВА ва бошқалар.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ

Программани Назрулла ЁҚУБОВ олиб боради.

Концерт кундуз соат 1 ва 4 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида эрталаб соат 11 дан сотилади.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

1 май — ПАРВОНА (эрталаб 11 да), АЯЖОНЛАРИМ (кундуз соат 3 ва кеч 8 да).

2 май — АЯЖОНЛАРИМ (эрталаб 11 да), ПАРВОНА (кундуз соат 3 ва кеч 8 да).

3 май — ШОҲ ЭДИП.

4 май — ҚОНЛИ САРОБ.

6 май — АЯЖОНЛАРИМ.

7 май — ШОҲ ЭДИП.

8 май — ПАРВОНА.

9 май — ЎҒИРЛАНГАН УМР (кундуз ва кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

1 май — ЁШЛИКДА БЕРГАН КЎНГИЛ (кундуз соат 12 да), БАЙРАМ КОНЦЕРТИ (кундуз 4 да).

ЖОН ҚИЗЛАР (кеч 8 да).

2 май — ЖОН ҚИЗЛАР (кундуз соат 12 да),

БАЙРАМ КОНЦЕРТИ (кундуз 4 да).

ГАВҲАРИ ШАМЧИРОҒ (кеч 8 да).

3 май — ФАРҒОНА ТОНГ ОТГУНЧА (кундуз соат 12 да), ЁШЛИКДА БЕРГАН КЎНГИЛ (кеч 8 да).

4 май — ФАРҒОНА ТОНГ ОТГУНЧА (кундуз соат 12 да), ЎН ИККИНЧИ КЕЧА ёки ТУРФА ҲАНГОМАЛАР (кеч 8 да).

5 май — КИМГА ТЎЙ, КИМГА АЗА.

7 май — МАХТУМҚУЛИ.

8 май — ИККИ БИЛАГУЗУК.

9 май — БАЙРАМ КОНЦЕРТИ (кундуз соат 12 да).

ФАРҒОНА ТОНГ ОТГУНЧА (кеч 8 да).

10 май — ҚИЗБУЛОҚ.

ТОШКЕНТ МАДАНИЙ-ОҚАРТУВ ТЕХНИКУМИ

Сиртқи кутубхона бўлимининг ўрта маълумотли I махсус ва III курс ўзбек ва рус группа студентларини

5 МАЙДАН

СЕССИЯГА ЧАҚИРАДИ

I ва II курслар — 15 майдан.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-95, II Чимбой кўчаси, 97-уй (28, 38, 49, 76-автобусларнинг «Студентлар шаҳарчаси» бекати).

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ КОНФЕРЕНЦ ЗАЛИ ВЕСТИБЮЛИДА

5 МАЙДАН

В. И. Ленин номли майдондаги Ўзбекистон ССР Олий Совети кенгашлар зали комплекси учун келган

КОНКУРС ЛОЙИҲАЛАРИНИНГ КЎРГАЗМАСИ ОЧИЛАДИ

Кўргазма 14 майгача ҳар куни эрталаб соат 10 дан кундуз 3 гача ишлайди.

Ўзбекистон ССР Архитекторлар союзи.

ЎЗБЕКИСТОН ЭПИДЕМИОЛОГИЯ, МИКРОБИОЛОГИЯ ВА ЮҚУМЛИ КАСАЛЛИКЛАР ИЛМИЙ-ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

микробиология, эпидемиология ва юқумли касалликлар;

клиник ординатурага: юқумли касалликлар (3 ўрин).

Аризалар эълон чиққан кундан бошлаб 1 ой ичида қабул қилинади.

Тошкент-133, Литературная кўчаси, 4-уй. Телефон 4-60-17 га юборилсин.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331216. Халқаро ҳаёт — 337604. Коммунистик тарбия — 331455. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 337221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—65, Бухоро 43—141, Қарши 22—82, Наманган 21—88, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ Б. — 103. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 02964.